LKS OFICIALUS ORGANAS
Leidžiamas kas mėnesį, išskyrus liepą-rugpjūtį
Kaina $2.00. Redakcijos adresas:
341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207 Tel. 827-1352

GARSAS

Second-Class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office

LITHUANIAN CATHOLIC ALLIANCE
Official Organ Published Monthly
Except July and August
341 Highland Blvd. Brooklyn, N.Y. 11207
Tel. 827-1351 Publication No. 214050

Nr. 5 GEGUŽĖ — MAY, 1981 Vol. 64

L. K. SUSIVIENIJIMO KUOPŲ DĖMESIUI

Kaip jau pranešta, Direktorių Tarybos nutarimu mūsų organizacijos trimetinis seimas įvyksta šiemet liepos 12, 13 ir 14 dienomis Rochester, N.Y.

Visos kuopos yra kviečiamos išrinkti savo atstovus ir jų antrininkus. Pagal mūsų Susivienijimo įstatus, kiekviena kuopa turi teisę siųsti vieną atostovą, nežiūrint jos narių skaičiaus. Esant kuopoje daugiau kaip 25 nariams, atstovai renkami po vieną nuo 25 narių, o nuo likučio, ne mažesnio kaip 15 narių, renkamas dar vienas atstovas.

Atstovai renkami kuopų susirinkimuose, iš anksto pranešus nariams apie būsimus rinkimus. Atstovai turi būti išrinkti ne anksčiau kaip 90 dienų ir ne vėliau kaip 30 dienų prieš seimą. Taigi birželio 12 d. yra paskutinė diena, kurią gali būti išrinkti seimo atstovai ir jų antrininkai.

Atstovų išrinkimo pažymėjimai turi būti atsiųsti į Centro raštinę ne vėliau kaip 15 dienų prieš seimą.

Konstitucijos ir įstatų pakeitimų siūlymai turi būti pateikti statutų komisijai ne vėliau kaip 90 dienų prieš seimą.

L.K.S. Vykdomasis Komitetas

SUKAKČIŲ GRANDINĖ

STASIUI BARZDUKUI — 75 METAI

Stasys Barzdukas, pedagogas, lituanistas, įžymus visuomenininkas, Lietuvių Katalikų Susivienijimo narys, balandžio 23 sulaukė 75 metų. Asmeniškai ši reikšminga sukaktis jam nėra jauki, nes jau kelinti metai, kai varginamas labai sunkios ligos. Negali jis vaikščioti. Negali nei skaityti dėl beveik visiškai nusilpusių akių. Tačiau jo atmintis šviesi, domėjimasis savo aplinka ir lietuvišku gyvenimu kuo gyviausias. Gyvena Clevelande savo dukros ir žento Aušros ir Ryčio Babickų globojamas. Dažnai jį lanko vaikai, anūkai ir draugai; pasivaduodami paskaito jam laikraščius, žurnalus, parašo jo padiktuotus laiškus, straipsnius.

Lietuvių Bendruomenės Clevelando apylinkės vadovai norėjo surengti St. Barzduko 75-tųjų metinių viešą minėjimą. Tačiau sukaktuvininkas griežtai nesutiko su jokiu pagerbimo renginiu. Surasta išeitis. Balandžio 23 d. Nepaliaujančios Dievo Motinos Pagalbos lietuvių bažnyčioje rengtos padėkos pamaldos, kuriose gausiai dalyvavo Clevelando lietuvių visuomenės veikėjai ir Barzduko veiklą vertiną lietuviai.

Clevelande Barzdukas gyvena nuo 1949 metų. Išaugino du sūnus ir dukrą, — visi jie sukūrė šeimas. Jo žmona mirė prieš penketą metų.

Nuo pat atvykimo į Jungtines Valstijas, Stasys Barzdukas be atvangos dalyvavo visuomeniniame gyvenime, ypač Lietuvių Bendruomenės veikloje. Daug veikė ir atetininkuose, būdamas jų federacijos tarybos nariu, sendraugių sąjungos pirmininku. 1977 metais suredagavo Ateitininkų kongreso leidinį "Ateitininkų keliu".

Bendruomenės veikloje Stasys Barzdukas ėjo įvairiausias pareigas: pirmininkavo Clevelando apylinkei ir Ohio apygardai, buvo krašto tarybos nariu ir jos pirmininku. Kelerius metus pirmininkavo JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybai. Kelerius metus buvo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos vykdomuoju vicepirmininku, pagelbėdamas pirmininkui Juozui Bačiūnui. Vėliau penkerius metus buvo PLB valdybos pirmininku. 1973 metų pasaulio lietuvių seimas išrinko jį garbės pirmininku. Redagavo mėnraštį Pasaulio Lietuvį, išugdydamas jį iš paprasto biuletenio į mėnesinį žurnalą. Daugelį metų mokytojavo Clevelando lituanistinėje mokykloje. Dėstė vasaros lietuvių kalbos kursuose. Daug rašė įvairiuose laikraščiuose dienos klausimais, daugiausia lietuviškomis temomis.

Jau visai mažai bematydamas suredagavo kalbininko Leonardo Dambriūno raštus, ruošiamus spaudai. Veiklus Barzdukas ir Lietuvių Fronto Bičiulių sąjūdyje, kuriame jis dalyvauja nuo šio sąjūdžio pradžios.

Gyvendamas Vakarų Vokietijoje, Barzdukas drauge su kalbininkais Pranu Skardžium ir Jonu Laurinaičiu paruošė ir išleido išsamų **Lietuvių kalbos vadovą**, per daugel metų patarnavusį ypač lietuviškam jaunimui, atsidūrusiam už Lietuvos ribų. Kalbos klausimais Stasys Barzdukas ir dabar dar pasisako.

Lietuvoje Barzdukas ėjo mokytojo švietėjo keliu. Baigęs Vytauto Didžiojo universitetą 1929 metais, mokytojavo Tauragės mokytojų seminarijoje, Prienų ir Alytaus gimnazijose. Alytaus gimnazijoje direktorium buvo trejus metus. Pasitraukęs į vakarų Vokietiją, ketverius metus mokytojavo lietuvių gimnazijoje Eichstaette.

Lietuvoje bendradarbiavo Židiny, Gimtojoje Kalboje, Ateityje, Lietuvos mokykloje, Naujojoje Romuvoje, o JAV — Drauge, Darbininke, Aidų žurnale ir kitur. Uoliai lankydavo visus svarbesnius lietuvių organizacijų suvažiavimus. Prieš keletą metų Ohio lietuvių gydytojų sąjunga įvertino Stasio Barzduko veiklą, paskirdama jam iškilaus kultūrininko — visuomenininko premiją.

Stasys Barzdukas ir ligos patale sielojosi lietuvių tautos gyvybiniu išlikimu ir lietuvybės stiprinimu išeivijoje.

KOMP. J. ŽILEVIČIUI — 90 METŲ

Juozas Žilevičius, kompozitorius, muzikologas, visuomenininkas, plataus masto menininkas kovo 16 dieną sulaukė devyniasdešimt metų. Sukaktuvininkas dabar gyvena netoli Baltimores miesto, bienuose poilsio namuose, arti savo vienturtės dukros, kuri jau kelinti metai globoja savo tėvą.

Muzikas Žilevičius muzikos meno kūryboje pradėjo reikštis labai anksti. Baigęs kompozicijos skyrių Petrapilio konservatorijoje, Žilevičius kūrė simfoninės, kamerinės ir vokalinės muzikos vienetus. Iš viso jis yra parašęs per keturis šimtus kūrinių. Iš chorams jo parašytų dainų bene labiausiai mėgiamos ir žinomos yra Pabuskim iš miego; Anoj pusėj ežero; Čia kraštas liūdnas; Oi, kad išauštų; Laisvės, laisvės . . . Iš didesnių kūrinių paminėtina Vytauto Didžiojo kantata, parašyta 1930 metais, minint Vytauto mirties 500 metų sukaktį Amerikoje. Nemažas jo įnašas ir religinėje muzikoje. Žilevičius yra parašęs keletą Mišių. Yra sukūręs ir operetę—Lietuvaitę.

Amerikoje muz. Žilevičius gyvena nuo 1929 metų. Atvyko jis čia Lietuvos švietimo ministerijos pavestas susipažinti su Amerikos lietuvių kultūriniu gyvenimu. Patiko jam šis kraštas, ir pasiliko ilgesniam laikui. Kun. Juozas Simonaitis, didelis muzikos mėgėjas, pakvietė Žilevičių jo vadovautos Elizabetho lietuvių parapijos vargonininku, kurio pareigas jis uoliai ėjo 30 metų su viršum.

Artimai bendradarbiaudamas su savo klebonu kun. J. Simonaičiu, Žilevičius įsteigė Amerikos lietuvių parapijų chorų sąjungą, kuri ruošdavo dainų šventes įvairiose apylinkėse. Vytauto Didžiojo mirties 500 metų minėjime Žilevičius dirigavo jungtiniam penkių šimtų lietuvių giesmininkų chorui New Yorko Carnegie salėje.

1939 m. Žilevičius vadovavo Amerikos ir Kanados lietuvių chorų paruošimui New Yorko Pasaulinės parodos Lietuvių Dienos dainų šventei. Tų metų rudenį į New Yorką **suplaukė 60 chorų su daugiau kaip trim tūkstančiais dainininkų.** Šiam jungtiniam chorui 1939 m. rugsėjo 10 dieną dirigavo Juozas Žilevičius. Vienu jo artimiausių talkininkų ten buvo **komp. Aleksandras Aleksis,** mūsų Susivienijimo iškilusis veikėjas, šiemet spalio mėnesį sulauksiąs 95 metų sukakties.

1939 metų Amerikos ir Kanados lietuvių dainų šventėje, rugsėjo 10 dieną, **tristūkstantinis lietuvių choras atliko 13 dainų programą,** kurioje buvo ir du Žilevičiaus kūriniai — Statysiu tiltaitį ir Pabuskim iš miego. Kiti programos dainų kompozitoriai buvo Sasnauskas, Neimantas, Naujalis, Šimkus, Gaubas, Pocius, Aleksis, Gruodis ir Mikas Petrauskas. Šventės pradžioje galingai skambėjo Kudirkos sukurtas Lietuvos himnas, o jos užbaigoje — Šimkaus Lietuviais esame mes gimę . . .

Lietuvos garbei . . .

Žilevičiui ši šventė buvo vienas laimingiausių jo gyvenime įvykių. 1924 metais jis buvo vienas svarbiųjų Lietuvos dainų šventės organizatorių. Po penkiolikos metų jam teko svarbus vaidmuo didžiulėje Amerikos lietuvių šventėje, kuri savo apimtimi iki šiol Amerikoje dar nepralenkta. Šioje šventėje **jungtinio choro klausėsi bent 50,000 lietuvių minia.** Garbės svečių gretose sėdėjo dr. Jonas Šliūpas, prof. Kazys Pakštas, Lietuvos pasiuntinys Washingtone Povilas Žadeikis, Lietuvos gen. konsulas New Yorke Jonas Budrys ir kiti garbės svečiai. Programa transliuota per New Yorko miesto radijo stotį.

Prieš eidamas diriguoti jungtiniam chorui New Yorke, komp. Žilevičius šiuos žodžius rašančiam sakė: "Visa šventė tegu būna Lietuvos garbei . . ."

Palikimas Lietuvai

Prieš maždaug 20 metų Žilevičius pasitraukė iš vargonininko ir chorų vadovavimo pareigų ir išsikėlė į Chicagą. Ten, tėvų jėzuitų talkinamas jis tęsė savo per daugel metų kruopščiai kauptą darbą — lietuvių muzikologijos archyvo plėtimą ir tvarkymą.

Tėvų jėzuitų globoje laikomas Žilevičiaus muzikologijos archyvas turi daugelį tūkstančių vienetų. Žilevičiaus valia ir nurodymais, šis didžiulis kultūros turtas turės būti atiduotas Lietuvai, kai ji bus nepriklausoma. Gal dėl šios sąlygos šiandien Lietuvoje viešuose renginiuose, kaip Lietuvos operos 60 metų sukakties minėjime, nutylimas Žilevičiaus vardas, nekalbama apie jo įnašą į lietuvių tautos kultūrą, nors politinėje veikloje Žilevičius ir nėra dalyvavęs.

Reikšmingos sukakties proga komp. Juozas Žilevičius susilaukė daug sveikinimų. Telegrama jį pasveikino ir JAV prezidentas Ronaldas Reaganas.

Pastaruoju laiku sukaktuvininko sveikata yra kiek susilpnėjusi. Nemaža vargo su regėjimu. Tačiau kompozitoriaus atmintis labai šviesi, o jo domėjimasis lietuvišku gyvenimu esąs labai žvalus.

(nukelta į 2 psl.)

Stasys Barzdukas, lituanistas, lietuviškų gimnazijų mokytojas, direktorius, uolus visuomenininkas, buvęs JAV LB krašto valdybos ir PLBvaldybos pirmininkas, balandžio 22 atšventė 75 metų sukaktį. Sveikiname sukaktuvininką!

NEPRIPAŽINIMO POLITIKA IR JOS BŪDAI

Kokią vietą JAV-ių užsienio politikoj turi Baltijos valstybės? Į šį klausimą vasario laidoj suglaustai atsako JAV-ių valstybė departamento informacinis leidinys **Gist.**

Leidiny pabrėžiama, kad JAV-ės "nepripažįsta 1940 metais jėga įvykdyto ir neteisėto Estijos, Latvijos ir Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą. Baltijos valstybių diplomatiniai atstovai JAV-ėse naudojasi pilnomis diplomatinėmis privilegijomis ir imunitetu. Jų vaidmuo yra išlaikyti laisvos Estijos, Latvijos ir Lietuvos idealą".

Ar šiandien tebėra prasminga nepripažinti Baltijos valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą? "Nuo 1940 metų mes pakartotinai patyrėm", rašo **Gist,** "kad mūsų nepripažinimo politika daugeliui baltų primena, jog mes jų nepamiršom, ir simbolizuoja ateities viltis. Mes jaučiame, kad po Helsinkio baigminio akto pasauly padidėjo dėmesys žmogaus teisėm — todėl ir mūsų politika Baltijos valstybių atžvilgiu tebėra prasminga ir svarbi bendros JAV-ių politikos dalis". Tačiau, nors Baltijos valstybių atstovybės tebėra "baltam svarbūs simboliai", Washingtonas jų nelaiko "egzilinėmis vyriausybėmis".

Kuriais būdais pasireiškia "nepripažinimo politika"? Vals- Nepriklausomybės šventės sveitybės departamento leidinys juos išvardina:

Pirma, Amerikos valstybės sekretorius kasmet paskelbia kinimus lietuviam, latviam ir estam; valstybės departamento atstovai lankosi trijų Baltijos šalių atstovybių ruošiamuose Nepriklausomybės šventės minėjimuose.

Antra, kitų JAV-ių įstaigų veiksmai derinami taip, kad jie sutaptų su nepripažinimo politika. Pavyzdžiui, oficialiuose JAV-ių vyriausybės žemėlapiuose siekiama išlaikyti nuoseklią Estijos, Latvijos ir Lietuvos vietovardžių ir paaiškinimo teksto terminologiją.

Trečia, JAV-bės bando išlaikyti ryšį su baltais Amerikos Balso ir Laisvės Radijo laidomis jų gimtosiomis kalbomis.

Ketvirta, kiekviena atitinkama proga Washingtonas viešai pakartoja, kad Amerika nepripažįsta prievartinio trijų valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą.

Penkta, JAV-ių ambasadoriui Maskvoj ir kabinetinio rango vyriausybės pareigūnam neleidžiama lankytis Baltijos respublikose.

Kaip Washingtono politika Baltijos valstybių atžvilgiu veikia JAV-ių — Sovietų Sąjungos santykius? Anot valstybės departamento informacinio leidinio, JAV-ės retkarčiais tariasi su Sovietų Sąjunga ypatingais reikalais, kai paliečiami Amerikos piliečių interesai Estijoj, Latvijoj ir Lietuvoj. Pavyzdžiui, stengiantis suvienyti šeimas ir padėti šeimos nariam išvykti iš Baltijos respublikų, reikia derėtis su sovietiniais pareigūnais. Taip pat J. A. V-ių piliečiai, kurie nori lankytis Baltijos respublikose, turi gauti sovietines vizas. Tačiau, Washingtono nuomone, derybos su Sovietų Sąjunga specifiniais klausimais nesusilpnina Amerikos politikos, kuri remiasi Baltijos valstybių prievartinio įjungimo nepripažinimu. (Elta)

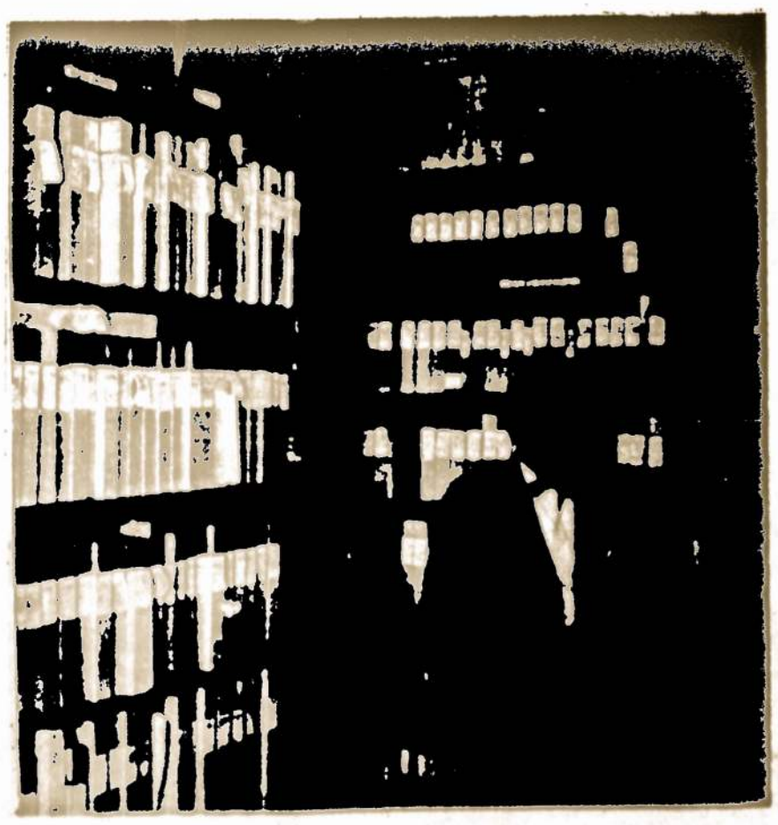

Prof. Juozas Žilevičius Chicagoje muzikos archyve, kuris ten iš Elizabetho, N.J., buvo perkeltas 1960 metais.

Visiems ir visada gera apsidrausti Lietuvių Katalikų Susivienijime, kuris savo nariams duoda įvairias apsidraudimo galimybes. Visi nariai kviečiami ir raginami suieškoti Lietuvių Katalikų Susivienijimui naujų narių. Surinkę bent penkis naujus narius nemažesnei kaip $5000.00 bendrai apdraudos sumai, gaus šių metų seimo proga Rochester, N.Y., viešbuty nakvynes nemokamai trim naktim, dovanai bilietą į banketą. Taip pat tokie nariai turės privilegijų skirstant stipendijas studijuojančiam jaunimui.

GARSAS

Published Monthly except July and August
LITHUANIAN CATHOLIC ALLIANCE OF AMERICA
341 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207 Tel. 827-1351
Second Class Postage Paid at Brooklyn, N.Y., Post Office

P.O. Box 32 (71-73 S. Washington, St.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

Subscription $2.00 per year Advertising Rates on Application
Raštus (straipsnius ir korespondencijas) redakcija talso savo nuožiūra.
Nespausdintus raštus grąžina tik patiems autoriams prašant.
$2.00 of insurance premium per year is applied to subscription of Garsas

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA INFORMUOJA

Didžiųjų trėmimų minėjimams ruošiantis

Šiemet sukanka 40 metų nuo didžiųjų trėmimų iš Lietuvos. 1941 m. birželio 14-15 d.d. okupantai bolševikai, pagal Raudonojo Kryžiaus surinktus duomenis, į Sibirą išvežė 34,260 Lietuvos žmonių. Tarp išvežtųjų buvo 1,626 kūdikiai iki 4 m. amžiaus, 2,165 vaikai nuo 4 iki 10 m., 2,587 keliolikmečiai nuo 10 iki 18 m., 3,986 jauni žmonės nuo 18 iki 30 m., 7,778 suaugę nuo 30 iki 50 m., 1,681 vyresni nuo 50 iki 70 m., 427 seneliai vyresni kaip 70 m. Dar 724 ištremtųjų amžius nenustatytas. Trėmimai tęsėsi ir vėlesniais metais, iki paskutinių laikų. Amerikos Lietuvių Taryba skatina visose lietuvių kolonijose ruošti didžiųjų trėmimų minėjimus, kiek galima tai keliant amerikiečių spaudoje, priimant rezoliucijas, kad visiems ištremtiesiems būtų tuojau leista grįžti į tėvynę Lietuvą.

Pasaulio Lietuvių Archyvas netrukus išleis galimai pilnesnius išvežtųjųsąrašus, paruoštus L. Kerulio. Iki didžiųjų trėmimų minėjimų stengiamasi baigti išspausdinti kun. dr. J. Prunskio paruoštą knygą "Lietuviai Sibire", kur surinkti buvusių tremtinių atsiminimai, laiškai ir nuotraukos.

Ypatingai panaudotina, kaip dovana amerikiečių politiniams veikėjams, šiuo metu išleista anglų kalba prof. dr. Juozo Pajaujio knyga "Soviet Genocide in Lithuania", kur pateikti atitinkami dokumentai, iliustracijos ir išsamus tekstas.

Ši svarbi knyga išleista Tautos Fondo ir Emilijos Pajaujienės lėšomis. Knygą galima įsigyti adresu: ELTA Information Service, 1611 Connecticut Ave., N.W. 2, Washington, D.C. 20009.

Kreipiantis į amerikiečių knygynus, prašyti knygos: "SOVIET GENOCIDE IN LITHUANIA" by Joseph Pajaujis-Javis, Ph. D. Manyland Books, Inc., New York, $10.95.

Studentų dėmesiui

Lietuviui studentui yra proga vasaros metu 10 savaičių dirbti Washingtone prie Jungtinio Pabaltiečių Komiteto, gaunant atlyginimą. Kreiptis adresu: Amerikos Lietuvių Taryba, 2606 West 63rd Street, Chicago, Illinois, 60629, telefonas (312) 778-6900. Pageidautina, kad turėtų automobilį.

Amerikos Balso lietuviškos programos sukaktis

Amerikos Lietuvių Tarybos rūpesčiu Amerikos Balse įvestoji lietuviška radijo programa, informacijai teikti į okupuotą Lietuvą, jau veikia 30 metų.

Šiai sukakčiai atžymėti ALTo ir VLIKo valdybos gegužės 14 d. 12 val. 30 min. Washingtone, Senato Rūmuose rengia minėjimą. Jo garbės pirmininku sutiko būti sen. Charles H. Percy. Į minėjimą pakviesti įtakingieji senatoriai ir kongresmanai bei kiti pareigūnai, Lietuvos diplomatinio korpuso nariai ir kt. Dalyvaus latvių ir estų atstovai, nes tais pačiais metais, tik kiek vėliau, jie išsirūpino Amerikos Balse ir savo programas. Iš viso dalyvaus apie šimtas kviestinių svečių.

Minėjimo organizavimo darbus atlieka ALT Visuomeninių reikalų komisija, vadovaujama dr. L. Kriaučeliūno, palaikydama ryšį su Amerikos Balso lietuviškos programos vedėju A. Petručiu, Lietuvos atstovu dr. S. Bačkiu ir kt.

Radijo informacijos pavergtiesiems

Radio Free Europe — Radio Liberty per parą net 149 val. duoda 21 kalba informacijas Rytų Europos tautoms ir Sovietų Sąjungos gyventojams. Nepaisant gana stiprių radijo trukdymų Sovietų Sąjungoje, Čekoslovakijoje, Bulgarijoje ir kiek mažesnių trukdymų Lenkijoje, šių radijo stočių klausosi apie 14 milijonų komunistų kontrolėje esančių žmonių, o didesnės tarptautinės įtampos dienomis klausytojų skaičius pakyla iki 40 milijonų. Apie tai paskelbė JAV Tarptautinės radijo tarybos pirm. Ch. A. Ablard. Reagano vyriausybė pasiryžusi RFERL ir Amerikos Balso veikimą plėsti ir tam skirti daugiau lėšų.

Žinios apie komunistų karo nusikaltėlius

Prie JAV Teisingumo departamento sudarytoji Specialių Investigacijų įstaiga dabar ieško ir kelia bylas vadinamiems nacių karo kriminalistams. ALT pirm. dr. K. Šidlauskas atkreipė tos įstaigos vadovybės dėmesį į faktą, kad karo kriminalistai darė nusikaltimus ne vien prieš žydus, bet ir prieš lietuvius. Be to, karo kriminalistų buvo ne vien tarp nacių bendradarbių, bet ir tarp komunistų.

Atsiliepdamas į tai, Specialių Investigacijų įstaigos direktorius Allan A. Ryan atsiuntė ALT pirmininkui raštą, kur pažymima, kad jeigu turima tikrų žinių, jog į JAV nelegaliai imigravo bolševikų, marksistų karo kriminalistai ir dar dabar tebegyvena JAV-se, galima siųsti apie tai informacijas jų įstaigai. Teisingumo departamentas ir su tokiais pasielgs pagal JAV imigracijos įstatymuose numatytą tvarką, tai yra — ir jiems gali būti atimta teisė pasilikti JAV-se. Allan A. Ryan adresas yra: Office of Special Investigations, Post Office Box 28603, Washington, D.C. 20005.

Europos tautų ateivių draugijos sąjūdis

Centro ir Europos kraštų ateiviai Chicagoje yra sudarę Tautų draugystės sąjūdį, kurio susirinkime — pobūvyje tų tautų atstovus ALTo vardu pasveikino kun. dr. J. Prunskis, o ALT informacijos komisijos narys A. Adomėnas perskaitė rezoliuciją, reiškiant prielankumą lenkų darbininkijos Solidarumo sąjūdžiui. Pabaigoje kun. dr. J. Prunskis buvo pakviestas sukalbėti invokaciją.

Rezoliucijose primena Lietuvą

Atstovų Rūmuose, Washingtone, pasiūlyta visa eilė naujų rezoliucijų: kongresmano Stratton, kongr. Ottingen, kongr. Young. Jose primenama Lietuva ir kitos Pabaltijo valstybės, reikalaujant joms grąžinti laisvo apsisprendimo galimybes ir nepriklausomybę, laisvus rinkimus, toliau laikytis inkorporacijos nepripažinimo principo.

Jungtinio pabaltiečių komiteto 20 metų sukaktis

Šiemet sueina 20 metų kai sėkmingai veikia lietuvių, latvių, estų sudarytas Jungtinis pabaltiečių komitetas Washingtone. Komitetas, kuriame dalyvauja Amerikos Lietuvių Taryba, savo veiklą yra išplėtęs ypač paskutiniu laiku, turėdamas ryšį su Baltaisiais Rūmais, JAV kongreso nariais ir centrinėmis Washingtono įstaigomis.

Australijos pabaltiečių taryba

Melbourne veikia Australijos Pabaltiečių Taryba, kuriai per ateinančius dvejus metus vadovaus lietuvis A. Pocius. Tarybos adresas: P.O. Box 128, North Melbourne, Vic. 3051, Australia. A. Pocius yra Australijos Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirmininkas.

Garsina Lietuvos kančias

Ukrainiečių laikraštis "The New Star", leidžiamas Chicagoje, kovo 22 d. išspausdino kun. dr. J. Prunskio straipsnį "A Catholic Nation in Soviet Captivity", kur iškeliami tikinčiųjų sunkumai sovietų okupuotoje Lietuvoje.

Domisi Lietuvos banknotais

Balzeko lietuvių kultūros muziejaus kuratorius Fr. Passic tarptautiniame žurnale "International Bank Note Society Journal" Vol 19, No. 4 išspausdino straipsnį apie Lietuvos 10 litų banknotą, kartu apžvelgdamas ir Lietuvos XX-to šimtmečio istorinius įvykius. Apskritai Balzeko muziejus gana plačiai garsina lietuviškus-reikalus.

Vertinama Lietuvos pogrindžio spauda

Washingtone veikianti Europos saugumo ir bendradarbiavimo komisija leidžia savo biuletenius "CSCE Digest". Kovo 20 d. biuletenio numery tarp svarbių informacijos šaltinių apie padėtį už geležinės uždangos suminima Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika ir kiti pogrindžio leidiniai.

Lietuviams palanki stotis

Chicagoje lenkų vedama WCEV radijo stotis, veikianti banga 1450 AM, yra gana palanki lietuviams. Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą minint, savo klausytojams perdavė ilgą ALTo paruoštą informaciją.

SUKAKČIŲ GRANDINĖ

(atkelta iš 1 psl.)

"L.K.B. KRONIKOS" DEVINTOJI SUKAKTIS

Šių metų kovo 19., šv. Juozapo šventėje, sukako devyneri metai, kai Lietuvoje pasirodė "Lietuvos Ktalikų Bažnyčios Kronika"—pogrindžio keliu spausdinamas leidinys, skelbiąs pagrindinių žmogaus teisių, ypač religijos išpažinimo laisvės, pažeidimus Sovietų okupuotoje Lietuvoje. Kronika išeina maždaug kas du mėnesiai. Iki šiol laisvuosius Vakarus iš viso pasiekė Kronikos 46 numeriai.

Kronikos ir jos skleidėjų dėka, Lietuvos tikinčiųjų padėtis šiandien yra plačiai žinoma Vakarų pasaulyje. Kronika pasiekė ir pasiekia ypač katalikų sluoksnius. Tuo labai rūpinasi Amerikos Lietuvių Kunigų Vienybė, leisdama Kronikos vertimus anglų kalba ir siuntinėdama juos atitinkamoms Bažnyčios ir visuomenės įstaigoms. Jau išversti, atspausdinti ir paskleisti Kronikos 46 numeriai. Kiekviename numeryje, kurį redaguoja kun. Kazimieras Pugevičius, supažindinama su dabartine Lietuvos padėtim. Naujausiame leidinyje redaktorius nurodo, kad Lietuvos katalikų "Kronika" siekia ne tik painformuoti tikinčiuosius Lietuvoje apie esamą padėtį, bet ir tuo pačiu kreiptis į laisvąjį pasaulį, kad jis neužmirštų nedalios žmonių, nelygioje kovoje besistengiančių apginti savo tikybinius įsitikinimus ir atgauti pagrindines žmogaus teises.

Atskirai veikianti L.K.B. Kronikoms leisti sąjunga yra išleidusi keliasdešimt kronikų penkis tomus, o pastaruoju laiku ruošia išleisti Kronikos rinkinius anglų ir ispanų kalbomis.

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos skelbiamus duomenis apie tikinčiųjų persekiojimus Lietuvoje labai veiksmingai panaudojo savo veikaluose du Amerikos universitetų profesoriai.

Profesorius Vytautas Vardys savo veikale "The Catholic Church, Dissent and Nationality in Soviet Lithuania" apie Kroniką taip sako: "Tai pirmutinis reguliarus leidinys praėjus dvidešimčiai metų nuo tautos partizanų ir jų spaudos likvidavimo". Prof. Vardys pabrėžia, kad Kronikai rūpi ne tik religijos laisvė, bet ir tautos laisvė, ir žmonių socialinės teisės.

Prof. Tomas Remeikis savo dokumentinėje knygoje "Opposition to Soviet Rule in Lithuania" Kroniką vadina žmogaus teisių sąjūdžio balsu.

AMERIKOS POLITINIS SEIMAS PRIEŠ 75 METUS

Kažkodėl mūsų spaudoje visiškai užmirštas vienas svarbus Amerikos lietuvių gyvenimo įvykis — pirmasis Amerikos lietuvių politinis seimas, sušauktas 1906 metų vasario 22 dieną. Jis įvyko pirmojo Amerikos prezidento Jurgio Washingtono gimtadienį prieš 75 metus Philadelphijos mieste. Gal simboliškai pasirinkta Philadelphia—juk šiame mieste 1776 metų liepos 4 dieną paskelbta Jungtinių Amerikos Valstybių nepriklausomybė.

Pirmojo Amerikos lietuvių politinio seimo iniciatorium laikytinas kun. Jonas Žilius, įžymusis visuomenininkas, parapijų organizatorius, rašytojas (Jonylos vardu), vėliau pasitraukęs iš sielovados tarnybos ir daug dirbęs vien Lietuvai. Istoriko dr. Antano Kučo teigimu, kun. Jonui Žiliui politinio seimo šaukimo mintis kilo gavus kvietimą į Vilniaus didįjį seimą, įvykusį 1905 metų gruodžio mėnesį.

Gavęs Vilniaus seimo rengėjų kvietimą, kun. Jonas Žilius pasitarė su veikliais tuometiniais lietuvių visuomenės veikėjais dr. Jonu Šliūpu, kun. Juozu Kaulakiu ir kun. Jonu Dumčium dėl panašaus pobūdžio seimo Amerikoje sušaukimo. Ir taip ši ketveriukė — trys kunigai ir vienas laisvamanybės skelbėjas — sukvietė pirmąjį Amerikos lietuvių seimą. Dalyvavo jame 169 atstovai, atvykę iš įvairių šalies vietovių. Kadangi seimas vyko Pennsylvanijos valstijoje, tad ir daugiausia atstovų atvyko iš jos. Tuo laiku Pennsylvanijoje lietuviškas gyvenimas kunkuliuote kunkuliavo.

Savo reikalavimuose Philadelphijos seimas pasisakė už autonomiją Lietuvai su sostine Vilniuje. Seimas reikalavo, kad Rusija grąžintų Lietuvai išplėštus istorinius ir kultūrinius turtus-archyvus, kad būtų paleisti politiniai kaliniai, kad visoms Rusijos carinės valdžios pavergtoms tautoms, neišskiriant ir rusų, būtų suteiktos pagrindinės žmogaus teisės.

Seimas neišrinko bendros Amerikos lietuvių politinės vadovybės, lygiai kaip to nepadarė ir Vilniaus seimas visai Lietuvai. Jis sudarė tik aukoms rinkti komitetą, į kurį įėjo įvairių nusistatymų žmonės. Tačiau vieningumas greit pairo, iš komiteto pasitraukus katalikų veikėjams. Jie kaltino, kad dauguma komiteto narių pasirodė esą socialistinių pažiūrų žmonės, kuriems labiau rūpėjo surinktas aukas perduoti Lietuvos socialistams, o ne bendram visos tautos kovos už autonomiją reikalui. Komitetas dėl savo vienašališkos veiklos netrukus neteko ir liberalų paramos.

Vis dėlto 1906 metų Amerikos lietuvių politinis seimas buvo reikšmingas įvykis lietuvių tautos pastangose atgauti savo politinę nepriklausomybę. Jis buvo pradžia užsienio lietuvių politinės veiklos pagelbėti Lietuvai nusikratyti svetimųjų priespaudos. Po to sekė naujos, platesnės, žymiai paveikesnės pastangos, vainikuotos apčiuopiamais vaisiais.

j.b.l.

Mikalojaus Konstantino Čiurlionio paminklas Rasų Kapinėse Vilniuje. Paminklas pastatytas prieš pirmąjį pasaulinį karą.

70 METŲ BE ČIURLIONIO

Balandžio 10 suėjo 70 metų, kaip mirė žymusis lietuvių dailininkas ir muzikas Konstantinas Čiurlionis.

Jis buvo gimęs 1875 rugsėjo 22 Varėnoje. Greitai jo tėvai persikėlė į Druskininkus. Taip jo tėviškė dabar laikoma Druskininkai. Išsaugotas ir jo namelis, kur įrengtas memorialinis muziejus. Mokėsi Plungėje, Varšuvoje, Leipcige. Buvo baigęs muzikos aukštuosius mokslus, o tapyboje ir grafikoje jis buvo savamokslis, tik truputį lankęs Varšuvos dailės mokyklą. Pagarsėjo savo originalia tapyba, savo kultūrine veikla Vilniuje, organizavęs pirmąsias dailės parodas, vadovavęs lietuviškiem choram.

1908 rudenį jis išvyko į Petrapilį, kur tada buvo labai gyvas meno judėjimas. Dailininkui M. Dobužinskiui tarpininkaujant, jis buvo įvestas į Mir Iskustva menininkų grupę. Ši grupė jį priėmė entuziastiškai. Nors ir skurdo Petrapilyje, bet 1909 pavasarį jis sukūrė Rex, Karalių pasaką, Preliudą Vytį. 1909 vasarą grįžo į Druskininkus, o vėliau atvyko į Plungę.

Plungė jam buvo lyg antroji tėviškė, čia jis mokėsi kunigaikščio Oginskio orkestro mokykloje, vėliau čia dažnai atvykdavo, nes čia, Plungės klebonijoje, arba jos artumoje — Kuliuose gyveno Sofija Kymantaitė, kuri jį mokė lietuvių kalbos ir kurią M. K. Čiurlionis 1909 sausio 1 vedė.

1909 vasarą Plungėje jis dirbo prie savo paskutiniųjų darbų: Rojaus, Žemaičių kapinių, Žemaičių kryžių.

1909 rudenį jis vel grįžo į Petrapilį. Čia jau buvo tvirtos vilties Čiurlioniui tapti teatro dailininku pas žymųjį režisierių K. Stanislavskį, bet netrukus jis susirgo psichiškai.

Buvo pergabentas į Druskininkus, iš ten paskui buvo išvežtas į Pustelniko senatoriją prie Varšuvos. Protarpiais jis čia atgaudavo blaivią sąmonę ir imdavosi net tapybos ar muzikos. Buvo vilties visiškai pasveikti. Jau gana apsveikęs buvo 1911 ankstyvą pavasarį.

Visada jis mėgo vaikščioti — Druskininkuose, Plungėje, Palangoje. Ir senatorijoje būdamas, išėjo pasivaikščioti. Dar buvo šalta. Jis persišaldė ir mirė. Mirė 1911 balandžio 11, senuoju stiliumi — kovo 28.

Laidoti buvo parvežtas į Vilnių. Lietuvių tautai tai buvo tikrai didelis nuostolis netekti tokio žmogaus. Jaunas, ėjo tik 36 metus, — toks kūrybingas ir kartu draugiškas, sugyvenamas žmogus. Jo mirtis sukrėtė lietuvius dailininkus. Apie tai rašo prisiminimuose dail. Antanas Žmuidzinavičius.

Palaidojo jį Rasų kapinėse Vilniuje. Ant jo kapo pastatė gražų ir originalų paminklą, kuris tikrai išreiškia Čiurlionio neramią dvasią. (p.j.)

Nauja lietuviškų valgių receptų knyga

LITHUANIAN COOKERY

Anglų kalba paruošė agronomė Izabelė Sinkevičiūtė

Su plastikiniu aplanku; 316 puslapių. Puiki knyga lietuviškų valgių mėgėjoms ir šauni dovana draugėms amerikietėms. Kaina 8 doleriai

Užsakymus siųsti: "Garsas", P.O. Box 32 (71-73 So. Washington Str.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

ARTĖJANT ŠV. KAZIMIERO JUBILIEJUI

Lietuvos vyskupų ir vyskupijų valdytojų ganytojinis laiškas

Artėja žymi mūsų kraštui data: šventojo Lietuvos globėjo Kazimiero mirties 500-osios metinės. Tas pirmasis ir lig šiol vienintelis oficialiai paskelbtas mūsų tautos šventasis gimė 1458 spalio 3, mirė eidamas 26-uosius amžiaus metus, 1484 kovo 4. Taigi po trejų metų, 1984 kovo 4, sukaks gražus jo gimimo dangui 500 metų jubiliejus.

Kiekvienas šventasis yra **brangi Dievo dovana** visai Bažnyčiai, o ypač tam kraštui ar kraštams, kur šventasis gimė ir augo, kur šventumui subrendo, kur ilsisi jo žemiškieji palaikai.

Šventasis kurio nors krašto globėjas yra **brangi Bažnyčios dovana** tam kraštui, nes pati Bažnyčia paveda šventojo globai tą tautą, tą kraštą su jo žmonėmis, su jo istorija. Todėl šventuosius globėjus gerbti, jų sukaktis minėti yra maloni dėkingumo pareiga.

Pažvelkime į šventojo Kazimiero asmenybę ir pasvarstykime kokiu būdu mums derėtų pasirengti jo jubiliejui.

Asmenybė

Šventasis Kazimieras yra garbinga Gediminaičių (Jogailaičių) dinastijos atžala. Jo **tėvas Kazimieras,** didysis Lietuvos kunigaikštis (1440-1492) ir Lenkijos karalius (1447-1492) buvo lietuvis, **motina Elzbieta** Habsburgaitė — austrė. Jų antrasis sūnus Kazimieras gimė ir užaugo tuometinėje Lenkijos sostinėje Krokuvoje, šventumui galutinai subrendo Lietuvoje, ir čia ilsisi jo palaikai. Lenkija — jo gimtinė, Lietuva — jo protėvių tėvynė ir jo pakopa į dangų.

Kazimieras augo gausioje, drausmingoje ir maldingoje **šeimoje,** turėjo išmintingus ir kilnius mokytojus: italų humanistą Kalimachą, šventąjį kunigą Joną Kantietį, istoriką kanauninką Joną Dlugošą. Kazimieras su savo penkiais broliais ir penkiomis sesutėmis toli gražu nebuvo lepinamas. Kietas guolis, paprasras maistas, reiklus mokymas, gražiai perpintas malda, žaidimais ir muzika. Vienas iš brolių tapo vyskupu ir kardinolu, kiti — Lietuvos, Lenkijos, Čekijos, Vengrijos valdovais, seserys — vokiečių kunigaikštienėmis.

Ir jaunasis Kazimieras buvo ruošiamas **valdyti valstybes.** Vos trylikametį buvo bandyta jį pasodinti į Vengrijos karaliaus sostą. Tai nepavyko, bet jam teko dar garbingesnė — šventojo dalia. Kazimieras buvo labai gabus tiek mokslui, tiek valdymui, ir tėvas mielai jį vežiodavosi į Lietuvą, kad padėtų jam čia tvarkyti valstybės reikalus, o tėvui Lietuvoje ilgiau užtrukus, jaunasis karalaitis dvejus metus tėvo vardu valdė Lenkiją. Ten jis pasirodė esąs sumanus, taktiškas ir ryžtingas valdovas, mokantis sudrausti sauvaliautojus bei kyšininkus, užstoti varginguosius, skriaudžiamuosius.

Gabus ir išsilavinęs, gražus ir malonus, auksinės širdies jaunuolis buvo Kazimieras, ir atrodė, jog jam šypsosi pasaulietiška laimė. Tačiau, kaip jis jos neieškojo, taip ir ji nuo jo pasitraukė. Ar ne tik vargšus lankydamas, Kazimieras **užsikrečia džiova,** kuri sparčiai naikina jo organizmą. Ligos priežastimi laikydami griežtą, asketišką gyvenimą, gydytojai jam pasiūlo leistis į nerūpestingą sūkurį, meilės nuotykius, bet šis atrėžia: "Verčiau man mirti negu dorą prarasti!" Kaip ir lig tol, kasdien dalyvauja mišiose, dažnai eina komunijos, daug meldžiasi prieš altorių, o ne kartą ir naktį prie uždarų bažnyčios durų. 1483 vasarą galutinai grįžta į Lietuvą, gyvena tai Vilniaus, tai Medininkų, tai Gardino pilyse. Sekančią žiemą sveikata dar labiau pablogėja. Atsiskubina tėvas pas geriausiąjį sūnų ir užspaudžia jam akis. Tai atsitiko 1484 kovo 4 Gardine. Jaudinančios laidotuvės įvyko Vilniuje.

Kilnaus karalaičio **šventumo garsas** greit pasklido po Lietuvą, Lenkiją, Baltarusiją ir kitus kraštus. Jau po keliolikos metų pradėta jį garbinti kaip palaimintąjį. 1602 popiežius Klemensas VIII patvirtino jo garbinimą kaip šventojo. 1636 šv. Kazimieras paskelbtas Lietuvos dangiškuoju globėju, 1948 viso pasaulio lietuvių jaunimo globėju.

Italų vyskupas Zacharijus Fererijus, popiežiaus pavedimu tyręs Kazimiero gyvenimą dar jo amžininkams gyviems tebesant, taip nusakė šv. Kazimiero reikšmę Lietuvai ir pasauliui:

"Tesidžiaugia Lietuva, iš kurios kunigaikščių jis yra kilęs, tesidžiaugia Vilnius, kur ilsisi šventas jo kūnas.

Iš jo pavyzdžio valdantieji teišmoksta nepasitikėti nepastovia ir trumpa šio amžiaus galybe, bet išmintingai mąstyti apie aukštesnius dalykus.

Turtingieji teišmoksta nevertinti nežinia kam kraunamų žemiškųjų turtų, o pamėgti tokius, kurių danguje nestokotų.

Kurie jauni ir gražūs, težino, kad kūnas tėra nykstantis šešėlis, o visa jo garbė — kaip lauko žolė . . . Tegul jie verčiau trokšta amžinojo, nemirtingo grožio.

Kurie atsidėję mokslams, tegul mokslą naudoja ne trapiam ir tuščiam pasirodymui, o Kristaus sekimui, jo karalystei."

Jubiliejus

Minėti savo dangiškąjį globėją — mums **maloni pareiga,** tuo žavėtis ir sekti — **aktualus uždavinys.** Jauno mirusio šventojo dvasia nepaseno per tuos 500 metų. Savo ryžtingu tikėjimu, žmonių meile ir tyrumu jis šiandien iškyla kaip gyvenimo švyturys katalikiškosios Lietuvos sūnums ir dukroms. Iš Vilniaus Antakalnio, kur jo karstas, iš tiek jo garbei skirtų bažnyčių ir altorių Lietuvoje bei išeivijoje, iš mūsų istorijos puslapių sklinda įsakmus jo kvietimas: dvasios vertybes branginti labiau nei turtą, sąžinės tyrumą — nei malonumus, teisybę ir žmoniškumą — nei galią ir poaukščius!

Kas galėtų pasakyti, jog tai nėra aktualu šio laiko žmonėms, kurie dažnai pamišta bet kokį **idealą,** todėl blaškosi, klumpa ir nesugeba įprasminti savo gyvenimo?!

Tesušvinta mūsų dvasios akims Tėvynės globėjas, **kilnusis šauklys** Kazimieras — gyvo tikėjimo ir Kristaus meilės šventasis, Kazimieras — tyrumo bei nekaltumo šventasis, Kazimieras — gerumo, gailestingumo, nuoširdumo žmonėms šventasis!

Jį pažinti ir pamėgti, jo asmenybės bruožus įkurdinti šiandienybėje — štai pasirengimo jubiliejui **programa!**

Šventąjį Kazimierą sau globėju gavusi tauta turi pasižymėti tvirtu tikėjimu ir eucharistiniu maldingumu. Todėl pirmuoju pasirengimo 500 metų sukakčiai tarpsniu, šiais 1981, metais, labiausiai sutelksime savo dėmesį prie Šv. Kazimiero tikėjimo ir meilės eucharistiniam Jėzui. Tai bus mūsų **Eucharistiniai metai.**

Švento Kazimiero tauta turi būti doroviškai sveika, jos jaunimas skaistus, o šeimos ištikimos ir tvirtos. Todėl antruoju tarpsniu, 1982, susitelksime prie savo globėjo tyrumo ir meilės Marijai. Tai bus mums **Tyrumo metai.**

Šventojo Kazimiero globojamame krašte turi klestėti žmoniškumas, teisingumas, nuoširdumas, tarpusavio pagalba. Todėl trečiuoju tarpsniu, 1983, domėsimės ir seksime savo globėjo gerumu ir meile žmonėms. Tai bus mūsų **Gerumo metai.**

Dažnai ir karštai melskime:

Šventasis karalaiti Kazimierai, mūsų Tėvynės globėjau, vesk mus, jos vaikus, tyrais Dievo ir žmonių meilės keliais!

Lietuvos vyskupai ir ir vyskupijų valdytojai

KUO GALIM PRISIDĖTI LIETUVOS LAISVĖS KOVOJ

Tautos laukia laisvės ir tikrosios taikos, bet, deja, jos pasaulyje dar nematyti. Tuo tarpu komunizmo grėsmė žmonijai vis didėja.

Komjaunimo Tiesa Lietuvoje rašo: Ateistinis darbas tęsiamas toliau, ir kelias į bažnyčią jau baigia užželti. Ateistinės grupės jaunuolių, vadovaujamos mokytojų, lanko šeimas ir daro viską, kad išrautų tikėjimą iš jaunuolių širdies.

Pildosi Marijos žodžiai, pasakyti Fatimoje: komunizmas išplės savo klaidas visame pasaulyje, jei žmonės netaisys savo gyvenimo. Kol tiesioginiai komunizmas negręsia žmogui, dažnai nekreipiama į jį dėmesio. Taip galvojo visas laisvasis pasaulis, kol pakibo pagaliau Damoklo kardas ant jo galvos.

Marija prašė žmones 1917 metais paaukoti Rusiją Nekalčiausiai Jos Širdžiai ir priimti kiekvieno mėn. pirmą šeštadienį atgailos komuniją.

Lietuvių tauta 1951 metais gegužės 13 dieną buvo paaukota Nekalčiausiai Marijos Širdžiai. Dabar kiekvienais metais gegužės 13 yra organizuojama tarp viso pasaulio lietuvių Maldos Atgailos diena, o kartu yra primenamas duotas mūsų tautos pažadas Jos Nekalčiausiai Širdžiai.

Todėl maloniai prašau visus lietuvius atšvęsti Maldos Atgailos Dieną ir paminėti lietuvių tautos pasiaukojimo Nekalč. Marijos Širdžiai sukaktį gegužės 10 dieną, sekmadienį, paaukojant šv. Mišias ir maldas už Lietuvos laisvę ir pasaulio taiką.

Kartu maloniai prašau tikinčiuosius pildyti Marijos prašymus ir pasiaukoti Jėzaus ir Nekalč. Marijos Širdims.

Kun. Albertas Kontautas
Mėlynosios Armijos
Lietuvių Sąjūdžio
Dvasios Vadas

-o-

Kai 1917 m. spalio 7 d. Rusija paplūdo krauju, revoliucijos slibinui spiaudant neapykantos ir nukrikščioninimo ugnimi, Viešpats Dievas po šešių dienų siuntė Nekalčiausiąją Mariją, kad Ji, kreipdamasi į Portugalijos Aljustrelio tris piemenėlius, visų mūsų paklaustų, ar sutiktume pasiaukoti Dievui ir noriai priimtume kentėjimus, atsilygindami už Aukščiausiąjį įžeidžiančias žmonių kaltes.

Vėliau Švč. Marija prašė mūsų visų pamaldumo Nekalčiausiai Jos Širdžiai, kad būtų išgelbėtos kaltėse besimurdančios sielos ir žemėje įsiviešpatautų taika. Deja, šis Jos prašymas nebuvo išgirstas ir sekė Jos pramatyta Lausmė: pasaulis už nesuskaitomus nusikaltimus buvo nubaustas karu, badu, Bažnyčios persekiojimu.

Norėdama sustabdyti užsipelnytas bausmes, Švč. Marija, kalbėdama Liucijai, prašė geros valios žmonių paaukoti Rusiją Jos Nekalčiausiai Širdžiai ir priimti pirmaisiais mėnesių šeštadieniais atsiteisimo Komuniją. Rodos, taip nedaug Ji prašė: kalbėti rožančių, atlikti išpažintį ir priimti atsiteisinimo Komuniją, atsilyginant už nedėkingų žmonių įžeidimus. Už tai Ji pažadėjo Rusijos atsivertimą ir laisvą, našų Bažnyčios apaštalavimo laikotarpį. Priešingai, — "Pikta propaganda skleis savo klaidas visame pasaulyje, keldama karus ir Bažnyčios persekiojimą . . . Kai kurios tautos bus sunaikintos"

. Kovojantieji pavergtosios Lietuvos žmonės gerai supranta dangiškosios Motinos raginimus: nepaisydami persekiojimo ir įkalinimo, sudeda prie Jos kojų gyvo tikėjimo aukas. Vienos kardinolas Pranciškus Koenig "Kryžių žemės" knygos pratarmėje pažymėjo: "Ryžtingi Lietuvos žmonės turi kentėti dėl religinio lojalumo, nes, kaip kartą rusas man pasakė, kas nori išgyventi tikrąją krikščionybę, turėtų aplankyti Lietuvą".

Gerai, kad Vakaruose atsimenama pavergtoji Lietuva ir dedamos pastangos priminti pasauliui, kad ji nors ir pavergta, tebeegzistuoja ir laukia, kada nukris vergijos pančiai. Tačiau neturėtume atsilikti nuo mūsų tautos išpažinėjų ir kankinių: mūsų pareiga — belstis į amžinosios Tiesos duris, tik ne jžūliais reikalavimais, o dvasinių įsipareigojimų aukomis.

Pirmieji mėnesių šeštadieniai — mūsų Lietuvos išlaisvinimo laukas. Kai įtakingi politikai mūsų reikalus nutyli, motiniška meile prabyla Marijos Nekalčiausioji Širdis, kuriai 1951 m. mūsų vyskupai paaukojo Lietuvą. Ji prašo atsiteisti už nesiliaujamus ateistų įžeidimus **pirmųjų mėnesių šeštadienių išpažintimi, šv. Komunija ir nors 15 minučių rožančiaus paslapčių apmąstymu,** palaikant su Ja dvasinį ryšį. Tai tiek nedaug: to laiko neužtektų parašyti rimto, išsamaus laiško senatoriams ar parlamentarams. Tuo tarpu už šias pastangas garantuojama mūsų aukščiausių troškimų išpildymas:

— Jei mano reikalavimai bus išpildyti, Rusija bus atverstą ir bus taika.

Lietuva ir jos vaikai kenčia, šaukiasi mūsų pagalbos. Po kančios tačiau visuomet ateina prisikėlimas.

1917 m. gegužės 13 d. Švč. Marijos pasakyti nuoširdūs žodžiai — "jūs turėsite daug kentėti, bet Dievo malonė jums padės ir duos reikalingų jėgų" — tesuburia mus gegužės 13 d. Viešpaties šventovėse su maldos ir atgailos aukomis.

Kun. J. Kuzmickis

LIETUVĖ MOTINA

Gegužės mėnesio antrą sekmadienį švenčiame Motinos dieną. Europoje ir Lietuvoje ji švenčiama gegužės pirmą sekmadienį. Ta proga savaime akys nukrypsta į mūsų motinas, į lietuvę motiną, kuri taip gražiai apdainuota liaudies dainose. Visa, kas gražu, gera, surišta su motina. "Pas močiutę augau, valelę turėjau, kas rytelis vakarėlis į darželį ėjau . . ." atskamba gražios dainos posmas.

Motina pripildo namus šilumos. Ji padaro, tai, kad namai vaikui visada malonūs, visada laukiami. Savo meile apglėbia visus, ypač jaunuosius.

Ji nori, kad jaunieji išaugtų geri žmonės. Dėl savo vaikų ji ir aukojasi, atiduoda visa, kad tik jos vaikams būtų geriau, linksmiau, lengviau. Kur yra daug motinos meilės ir rūpestingumo, ten ir jaunimas išauga geras ir doras. Jei kalbame apie lietuvybės išlaikymą, išugdymą meilės savai kultūrai, pirmiausia tai turime įdiegti jaunoms motinoms.

Tik apsidairykime savo aplinkoje, pažiūrėkime, kaip kas auklėja savo vaikus. Tuoj pamatysime rezultatus. Tos motinos, kurios pačios eina su vaikais, pačios kalba lietuviškai, vedasi vaikus į lietuviškus parengimus, į lietuviškas pamaldas bažnyčioje, to motinos ir padaro s savo— vaikai išauga gerais lietuviais, gerais žmonėmis.

Štai kita nerūpestinga motina, kuri nežiūrėjo savo namų, kuri pati mėgo trankytis pasaulyje, kol galų gale pametė savo vyrą ir išbėgo gyventi su kitataučiu. Ji visiškai prarado savo vaikus. Jie išsisklaidė, nubyrėjo savo tautai. Blogiausia, kad jie pasidarė ir menki žmonės, žmonės su menka morale. Ir kaip gaila tų jaunųjų, gaila ir tokių motinų.

Lietuvių tautai teko pereiti sunkius ir tamsius laikus. Tamsiausias ir sunkiausias buvo 19 amžius, kada nemokyta tauta turėjo vilkti sunkią baudžiavą, skursti ir vargti. Bet tauta buvo tvirta, nes ji buvo religinga ir dora. O religingumą ir dorą iš kartos į kartą perduodavo motinos.

Devynioliktojo amžiaus gale tauta neturėjo mokyklų, tai motina verpdama, sėdėdama prie ratelio, išmokė jaunuosius skaityti. Tai mūsų lietuviškoji vargo mokykla.

Išėję tas vargo mokyklas, žmonės vėliau pasitiko tautinį atbudimą, patys sujudo, sukruto. Jie išsaugojo lietuviškąjį žodį.

Tautinio atbudimo metu lietuvė motina visom jėgom stengėsi savo vaikus išmokyti, kad jie būtų šviesūs. Ir jiem pasisekė. Pirmą kartą lietuvių tautos istorijoje atsiranda tiek daug inteligentų, mokytų žmonių, kurie kalba ir mąsto lietuviškai.

Kokią sunkią dalią pasiėmė lietuvė motina, kai prasidėjo okupacijos, ilgi laisvės partizaniniai karai, Sibiro tremtis, kalėjimai, religiniai persekiojimai.

Kokia jėga pavergtoje Lietuvoje okupantas stengiasi išplėšti religiją iš jaunimo tarpo ir to nepajėgia. Ten religingumas vis didėja. O ją gi skleidžia ir palaiko lietuvė motina, kuri puikiai savyje sujungia ir religiją ir lietuviškumą.

Pagerbdami lietuvę motiną, drauge prašome ją, kad ji būtų tvirta ir kilni savo pareigose!

LIETUVIAI PASAULYJE

— **Lietuvos pasiuntinybei** Washingtone Baltieji Rūmai atsiuntė baltą medinį kiaušinį, kuris, p. Petrutienės papuoštas lietuviškais motyvais, buvo pasiųstas atgal prezidentūrai kaip mūsų tautinių ornamentų iliustracija. Jis bus laikomas tarptautinio meno galerijoj.

— **Lietuvos laikinosios vyriausybės 40-ties metų minėjimas** Chicagoj, jaunimo Centro didžiojoj salėj, įvyks birželio 7.

— **Jane Byrne,** Chicagos burmistrė, balandžio 7 miesto rotušėj priėmė Lietuvių operos solistus ir administracijos atstovus, operos 25-rių metų sukakties proga įteikdama specialų **raštą.** Delegacijoj dalyvavo Lietuvių operos pirm. V. Radžius, solistai Dana Stankaitytė, Alg. Brazis, N. Linkevičiūtė, M. Momkienė, A. Grigas, V. Mokmus, dirigentas Alv. Vasaitis ir E. Oželienė.

Motina Marija Kaupaitė, S.S.C., 1880-1940, Kazimieriečių seserų kongregacijos įsteigėja. Balandžio 17 suėjo 41 metai nuo jos mirties. Ji buvo seselių kazimieriečių pirmoji motina generolė. Tose pareigose išbuvo 27 metus iki mirties. Dabar seselės kazimierietės gavo iš Romos leidimą pradėti jos bestifikacijos bylą.

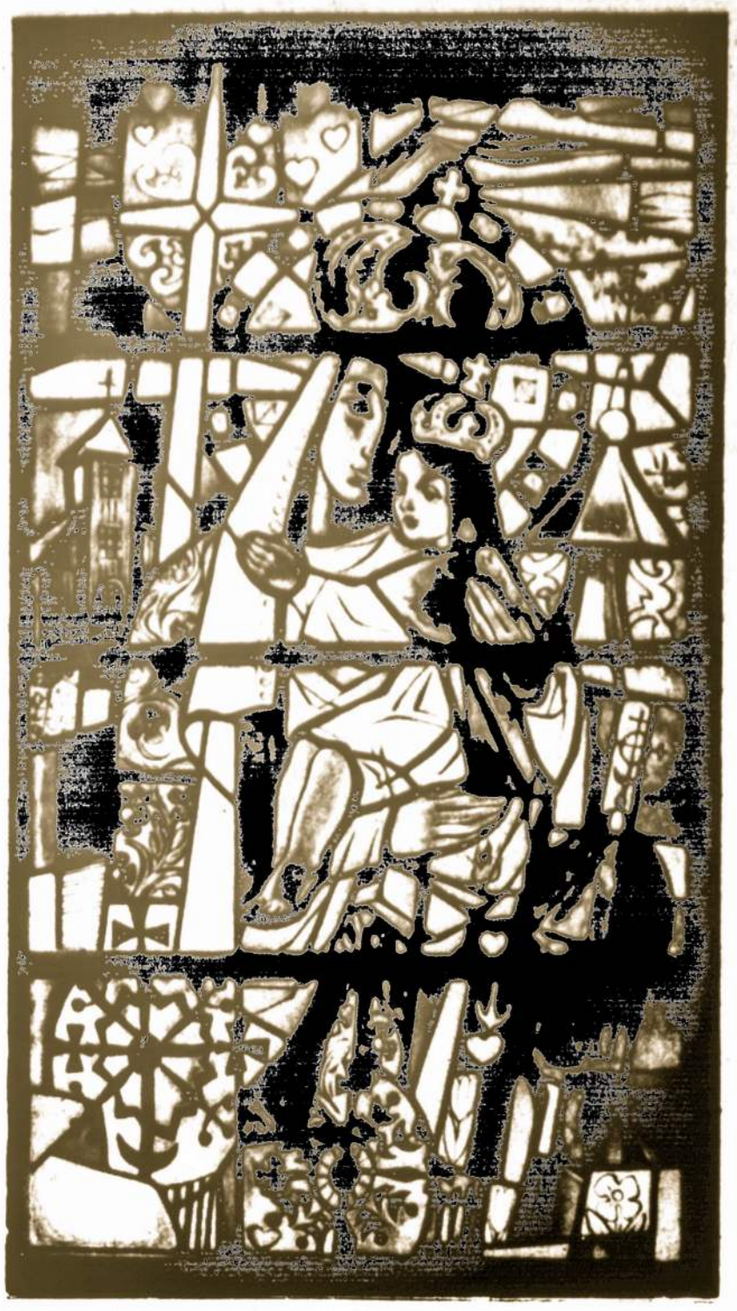

Žemaičių Kalvarijos Dievo Motina pavadinta Lietuvos Madona. Tai dail. V. K. Jonyno sukurtas vitražas. Jis yra pranciškonų vienuolyno koplyčioje Kennebunkporte, ne didžiojoje koplyčioje, bet šoninėje. Vitraže įvesti lietuviški kryžiai ir lietuviška bažnytėlė.

ŽEMAIČIŲ KALVARIJOS DIEVO MOTINA

Gegužės mėnuo skiriamas Marijos garbei. Čia prisimename Žemaičių Kalvarijos Dievo Motiną — nuo senų senovės stebuklingą Marijos paveikslą.

Žemaičių vyskupas Jurgis Tiškevičius čia 1637 įkūrė domininkonų vienuolyną, pastatė Kryžiaus kelius, viso 20 koplyčių. Gi vienuoliai iš Romos parsivežė stebuklingą Dievo Motinos paveikslą.

Per tris šimtus metų jis kabo Žemaičių Kalvarijos bažnyčios didžiajame altoriuje. Čia vaizduojama Marija su Kūdikėliu ant rankų. Marijos veidas tamsus, truputį liūdnas. Jos drabužiai jau padengti auksu ir įvairiomis votomis.

Liepos pradžioje čia vyksta dideli atlaidai — vadinamos Didžiosios kalvarijos. Nors okupantai visokiais būdais draudžia, bet žmonės suvažiuoja iš visos Lietuvos. Ypač dideli atlaidai buvo 1980 metais. Apie juos rašė Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika. Labai daug suvažiuoja jaunimo. Praeitais metais čia buvo sakomi pamokslai apie blaivybę ir dalinami blaivybės pasižadėjomo paveikslėliai.

Amerikoje Žemaičių Kalvarijos Madoną rasime Marquett Parko lietuvių bažnyčios prieky ir vitraže. Gražus vitražas yra ir pranciškonų vienuolyne Kennebunkporte.

Mielas Tautieti, drauskis LK Susivienijime

LKS yra tvirta, saugi lietuvių fraternalinės apdraudos organizacija. Turtas siekia 3 milijonus dolerių.

Turi moderniškus apdraudos planus pilnamečiams ir jaunamečiams:

— 20 metų mokėjimo — 20 Year Payment Life
— 20 metų taupymo — 20 Year Endowment
— Taupymo iki 65 metų — Endowment at Age 65
— Mokėjimo iki 85 metų — Life Paid up at 85 (tik pilnamečiams).

Susivienijimas turi ir priedinius draudimus už mažus mokesčius. Aplikantai nuo 16 iki 40 metų, nuo $500.00 iki $2000.00 apdraudai priimami be medikalinės egzaminacijos — sveikatos patikrinimo.

Susidomėję apsidraudimu Lietuvių K. Susivienijime, kreipkitės į jūsų kolonijoj gyvuojančios kuopos sekretorių, arba į Susivienijimo centrą išpildant žemiau paduotą kuponą.

LITHUANIAN C. ALLIANCE
P. O. Box 32 (71-73 So. Washington St.)
Wilkes-Barre, Pa. 18703

Esu susidomėjęs apsidraudimu Liet. Kat. Susivienijime

Vardas, pavardė .....

Adresas .....

..... **(Zip Code)** .....

Jeigu norėtut priklausyt jūsų kolonijoj gyvuojančion Susivienijimo kuopon, centras pasiųs Jį kuponą kuopos sekretoriui, kurs asmeniai atlankęs suteiks paaiškinimų, patarimų ir atliks reikalingus formalumus. Malonėkite atsakyt:* ..... *(taip ar ne).

Jeigu norėtit įstojyt centrinėn kuopon, tada ir narystės mokesčius siųskit tiesiog į centrą. Malonėkit atsakyt:* ..... *(taip ar ne).

MŪSŲ NUOLATINIS RYŠYS SU KENČIANČIA TAUTA

Lietuviai laisvame pasauly kasmet minim 1941 metų birželio masinių deportacijų dienas.

Mūsų tautos teisingesniam supratimui prisimintina, kad tautos genocidas prasidėjo nuo pat 1940 metų birželio 15, kai Rusijos armija okupavo Lietutuvą. Nuo tos dienos ir pavieniui, ir didesniais skaičiais, kaip, pvz., 1940 liepos 11-14, dingdavo be žinios ar būdavo viešai suimami kuo nors žymesni lietuviai. Tai nesibaigė su 1941 metų birželio 14-23 dienų masinėmis deportacijomis ir žudynėmis Lietuvoj. Po 1944 metų, kai Lietuvą vėl okupavo Rusija, mūsų tauta išgyveno dar baisesnių dienų. Tautos žudymas įvairiais būdais nebesibaigia iki šiai dienai.

Šiandien dar neįmanoma atspėti, ar kada nors sužinosim tikslų skaičių tautiečių, išžudytų Lietuvoj, Rusijos ir Sibiro kalėjimuose, vergų darbo stovyklose. Tikra yra tai, kad nė talentingiausi rašytojai nesugebės atpasakoti kančių, kokias teko išgyventi mūsų žmonėm.

Mum nevalia to užmiršti ne iš keršto tiem, kurie už tai kalti, o dėl aukštesnių, gilesnių motyvų. Tie kankiniai yra mūsų šeimų nariai, giminės, mūsų tautos nariai. Jie reikalingi ne formalaus retkarčiais, o nuolatinio prisiminimo maldoj.

Tai priminti turim nuolat ne tik lietuviai lietuviam. Tą mūsų brolių likimą turim skelbti visur kitataučių tarpe, kad jie žinotų ir suprastų, kuo gresia kiekvienam kraštui, kiekvienai tautai nužmogintas žmogus, kiek galima pasitikėti Maskva ir iš ten diriguojamu komunizmu.

Gerai daro visi, kurie mūsų tautos likimo klausimą vis primena valstybių ar religinėse aukštesnėse instancijose. Tačiau veikti reikia visiem, kiekvienam aplink save gyvu ir spausdintu žodžiu informuojant ir nuteikiant individus ir visuomenę. Tai yra ne vienos dienos, o nuolatinis kiekvieno mūsų uždavinys.

Prisiminti tik retkarčiais mūsų tautos tragediją ir mūsų brolių kančias bei gyvybių aukas būtų per maža. Mūsų veikla, kova ir malda už savo tautą turi būti tiek nuoširdi, kad ji būtų visuotinė ir nesiliaujanti, pasiekianti ir dangų, ir visus žmones, kurių tarpe gyvenam, ir visus žemės gyventojus.

Ir tauta vergijoj, ir pavergėjai težino, kad lietuviai laisvame pasauly nesiliausim veikę ir meldęsi, kol nesibaigs tautos nelaisvė ir kančios.

Vysk. V. Brizgys

MIRĖ K. J. JUTKEVIČIUS, TRIJŲ KUNIGŲ TĖVAS, SULAUKĘS 96 M. AMŽIAUS

WESTFIELD, MASS.

Konstantas J. Jutkevičius-Jutt mirė kovo 18. Palaidotas kovo 21. Laidotuvių mišias koncelebravo vysk. Joseph Maguire, vysk. Leo O'Neil, abu iš Springfield vyskupijos; velionio sūnūs kunigai Anthony Jutt ir Julius Jutt ir vietinis parapijos klebonas kun. Daniel Foley. Per mišias giedojo vyskupijos kunigų choras. Pamokslą pasakė vysk. Joseph Maguire. Abu vyskupai palydėjo į kapus, sukalbėjo maldas.

Palaidotas St. Mary's kapinėse Westfield, Mass., šalia žmonos, kuri mirė 1977 gegužės 27, ir šalia sūnaus kun. Jono.

Velionis buvo gimęs 1884 liepos 20 Alytuje, Lietuvoje. Į Ameriką atvyko 1910. 1913 spalio 14 Švč. Trejybis bažnyčioje Westfield, Mass., susituokė su Petronėle, kuri taip pat buvo kilusi iš Alytaus. Užaugino 7 vaikus, iš jų — 4 sūnus ir 3 dukras.

Iš sūnų — trys kunigai. Jonas Jutt, žymus Lietuvos vyčių veikėjas, buvęs Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas, Worcester, Mass., mirė 1971 birželio 27. Keliaudamas per Afriką ir Angliją, susirgo kažkokia liga ir staiga mirė Chester, Anglijoje. Laidoti pervežtas į Westfield, Mass.

Kun. Antanas J. Jutt yra klebonas Corpus Christi bažnyčioje, Great Barrington, Mass.

Kun. Julius A. Jutt yra klebonas St. James bažnyčioje South Deerfield, Mass.

Sūnus Juozas J. gyvena Walpole, Mass. Dukros — Mary B., Nelle M., Anne M., gyvena namuose.

Velionis Konstantas ir jo žmona Petronė buvo vieni iš Šv. Kazimiero parapijos kūrėjų Westfield, Mass. Jis buvo seniausias parapijos narys, priklausė prie Šv. Kazimiero draugijos, Liet. Kat. Susivienijimo Amerikoje. Ilgus metus buvo kolektorius bažnyčioje ir aktyviai dalyvavo visuose parapijos renginiuose.

Kai 1963 metais spalio 14 šventė savo vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį, trys sūnūs kunigai aukojo padėkos mišias. Mišiom jie turėjo ypatingą kieliką. Tėvų vestuviniai žiedai buvo sutirpyti, paversti kryžiumi ir pritvirtinti prie kieliko bazės.

Worcesterio miestas jį buvo apdovanojęs miesto raktu švenčiant sūnaus Jono parapijos (Šv. Kazimiero) Worcesteryje deimantinį jubiliejų. Buvo gavęs specialų popiežiaus Jono XXIII palaiminimą, kai jo trys sūnūs kunigai privačioje audiencijoje aplankė popiežių.

A.B.

LIETUVIAI PASAULYJE

— Amerikos Balse lietuviškos programos Amerikos Lietuvių Tarybos rūpesčiu įsteigtos prieš 30 metų. Sukakties minėjimą Washingtone, senato rūmų salėj C207 gegužės 14 d., 12:30 val. ruošia Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas ir Amerikos Lietuvių Taryba. Bus sukviesta apie 100 svečių: valdžios žmonių, senatorių, kongresmanų, laisvinimo veiksnių vadovybės, latvių ir estų atstovai. Minėjimą globoja sen. Charles Percy. Rengimo komitetui vadovauja dr. L. Kriaučeliūnas.

— Lietuvių kultūros seminaras anglų kalba vyks rugpiūčio 2-9 prie Akron, Ohio valstijoj. Kreiptis: PLJS Ryšių centro seminarų komisija, 5620 South Claremont, Chicago, Ill. 60636.

— Vysk. V. Brizgio **pasikalbėjimą** su kun. J. Prunskiu į vaizdajuostę (video-tape) rodyti televizijos priimtuvuose įrašė Marija Smilgaitė, talkinama Ritos Likanderytės ir dr. Sauliaus Girniaus. Tokiais įrašymais yra susirūpinęs Pedagoginio lituanistikos instituto rektorius dr. J. Račkauskas. Daugiausia įrašomos paskaitų serijos, kad būtų galima panaudoti lituanistinėse mokyklose.

— Australijos Lietuvių Fondas 250 dol. premija atžymėjo iškiliausią Australijos lietuvių jaunuolį Joną Mockūną, Akademinio skautų sąjūdžio Adelaidėj pirmininką. Jis yra gyvas lietuviškoj veikloj, šoka tautinius šokius, gerai kalba ir rašo lietuviškai.

— JAV Lietuvių Bendruomenės 30 metų veiklos minėjimas pramatomas 1982 metais. Pagrindinį minėjimą nutarta daryti Detroite.

— Europos lietuvių jaunimo stovykla vyks liepos 26 — rugpiūčio 2 Huettenfelde, Vasario 16-osios gimnazijos patalpose. Stovyklos pagrindinė tema: lietuvių liaudies papročiai. Norį dalyvauti prašomi kreiptis į Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos pirmininką Kęstutį Ivinskį, Oppelner Str. 61, 53 Bonn 1, West Germany. Pasibaigus stovyklai, dalyviai galės vykti į Europos lietuviškųjų studijų savaitę, kuri įvyks Chantilly-Gouvieux, apie 40 km nuo Paryžiaus. Studijų savaitė vyks rugpiūčio 2-9.

Nekalto Prasidėjimo šventovė Washingtone. Tai yra pati didžiausia katalikų bažnyčia Amerikoje. Joje yra ir Lietuvos Šiluvos koplyčia.

L.K. Susiv. Direktorių Taryba ir Konstitucinės Komisijos

Direktorių Taryba

Dvasios Vadas: Msgr. Jonas Balkūnas, P.A., 556 - 68th Avenue, St. Petersburg Beach, Fla. 33706. Tel. 813 367-2523 (367-2408)

Prezidentas: adv. Thomas E. Mack, 11 West Union St., Wilkes-Barre, Pa. 18702. Tel., Office — 1-717-822-1145; Home — 1-717-472-3880.

Viceprezidentas: Juozas B. Laučka, 9610 Singleton Dr., Bethesda, Md. 20034. Tel. 1-301-530-5631.

Sekretorius: Pranas J. Katilius, 1059 Blair Ave., Scranton, Pa. 18508. Tel., Office — 1-717-823-8876; Home — 1-717-342-3619.

Iždininkė: Leokadija Donarovich, 37 Eldon Ave., Landsdowne, Pa. 19050. Tel. 1-215-626-2409.

Iždo Globėjai: Dr. Vladas Šimaitis, 2951 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629. Tel. 1-312-436-7878.

Vito A. Yucius, 52 Shady Dr., W. Pittsburgh, Pa. 15228. Tel. 1-412-563-2754.

Dr. Kvotėjas: Dr. Albert J. Valibus, 136 E. Bennet St., Kingston, Pa. 18704. Tel. 1-717-288-1212.

Direktoriai: Bronius Bobelis, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421. Tel. 1-212-647-6637.

Albina Poškienė, 6606 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. 1-312-434-2374.

Saulius Kuprys, 1806 So. 49th Ct., Cicero, Ill. 60650.

Charles A. Liscosky, 71-73 S. Washington St., P.O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa. 18701. Tel. 717 823-8876.

Konstitucinės Komisijos

Labdarybės komisija: Patricia Mack, Heatherhill, Bear Creek, Pa. 18602; Joan Baranosky, 106 W. Brady St., W. Wyoming, Pa. 18644.

Spaudos-Informacijos: Stasys Garliauskas, 1949 Hobbard, Detroit, Mich. 48209; Jurgis Sadauckas, 119 S. Rebecca, Scranton, Pa. 18504; Alena Miškinytė, 62 Wilfred, Pittston, Pa. 18640.

Statutų komisija: Pranciška Katilienė, 1059 Blair Ave., Scranton, Pa. 18508; St. Lukoševičius, 1935 W. 7th St., Brooklyn, N.Y. 11223; Michael Baranosky, 106 W. Brady St., W. Wyoming, Pa. 18644.

Teismo komisija: Juozas Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N.Y. 11721; Dr. Petras J. Jokubka, 3528 So. Archer, Chicago, Ill. 60609; Marijona Kozerskienė, 35 Hilldale Ave., Wilkes-Barre, Pa. 18705.

Jaunimo komisija: Thomas E. Mack, Jr., Heatherhill, Bear Creek, Pa. 18602; David Donar, 37 Elton Ave., Landsdowne, Pa. 19050; Romas Mancevičius, 77 Douglas Str., Hartford, Conn. 06106.

SŪDUVOS LEIDINIAI

A. Bendoriaus — LIETUVOS GEOGRAFIJA. Kaina 3 dol.

Kun. J. Burkaus — TERESĖ NAUMANAITĖ. Kaina 3 dol.

Teisininko Pr. Šulo — KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI. Kaina 3 dol. Su testamentine forma (anglų kalba) 3.50 dol.

Šias knygas galima gauti "Garso" administracijoj: P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa. 18703.

GARSAS • Lithuanian R.C. Alliance of America

English Section

LITHUANIAN CATHOLIC ALLIANCE
TRIENNIAL CONVENTION
JULY 12-14, 1981
ROCHESTER, NEW YORK

Dear Members:

During the next few days, the office staff will mail a notice to the Lodges specifying the number of voting delegates each Lodge is entitled, based on Lodge membership, to the upcoming Convention. Included will be information as to the amount of money each Lodge will be allocated as travel expense for their delegates attending the convention.

There is still time for you to be a special guest of the Alliance. Requirements include the enrollment of five new members, each with $1,000.00 of Life Insurance before July 1, 1981. This entitles you to receive free lodging for three nights based on double occupancy rate and a free banquet ticket. A good source of applicants could be found among your friends and families. This proposal is not restricted and is open to any member of the Alliance willing to participate in the offer.

An interesting program for the convention is planned beginning with registration at the Genesse Plaza, Holliday Inn on Sunday, July 12, 1981 followed by the celebration of Mass at 4:30 P.M. at St. George's Church located on Hudson Avenue and Weetes Street, Rochester, which is a short distance from the convention site. Complete details will be available at a later date.

Besides the election of officers, one of the most important functions of the convention is the procedure to amend the Constitution and By-Laws. According to Section 2, it is as follows:

Amendments to the Constitution and By-Laws may be proposed by any benefit member in good standing at a regular Lodge meeting. Proposed Amendments shall be forwarded to the Constitution and By-Laws Committee not later than ninety days before the Convention and they shall have same published in the official publication not later than thirty days before the Convention. The Board of Directors shall also have authority to propose Amendments to the Constitution and By-Laws upon notice to all members by publishing same in the official publication not later than thirty days prior to the convention.

(a) Proposed Amendments not in violation of State laws shall be read at the Convention for consideration and shall require a two-thirds vote for adoption of any Amendment to the Charter or Articles of Incorporation or Constitution, and a majority vote for adoption of an Amendment to the by-laws, of the total number of participating officers, directors, and delegates, provided the delegates elected by the members shall have not less than two-thirds of the votes of the Convention.

God willing, see you in Rochester!

Fraternally,

CHARLES A. LISCOSKY

NOTICE

As instructed by the Pennsylvania Insurance Department, divident checks were mailed by the Home Office to members at their last address of record.

Checks are dated April 20, 1981. They are good for 90 days expiring July 20, 1981.

We urge members to make prompt decisions regarding disposition of checks. Delay results in forgotten, lost or mislaid checks. Issuing replacement checks is time-consuming and expensive. Every lost check requires a stop payment order for which the bank charges $5.00 per check.

MASS-APPEAL TO BREZHNEW RECEIVED IN THE WEST

The largest mass-appeal and protest statement ever made public in the Soviet Empire was recently received in the West. This "Appeal of 143,869 representatives of Lithuanian Catholics for the return of the church of The Queen of Peace in Klaipėda" is 37 pages long and is dated, "Lithuania, 1979."

The existence of the Appeal was previously announced by the *Chronicle of the Catholic Church in Lithuania*, No. 42, March 19, 1980. In its complete form it includes the Lithuanian and Russian-language texts of two statements, addressed to Leonid Brezhnev. Also included are photocopies of the 1434-page book with 143,869 signatures and 56 documentary photographs, which was also sent to Brezhnev.

The sequence of 56 photographs represents a dramatic record of our years, during which the Catholics of Klaipėda built a church "with their own hands and money" and then saw it seized from them by the Communist authorities. We see the beginning of work on May 22, 1957. Men and women donate their labor. Nearly 50,000 believers take part in the consecration of the foundation of the Church on June 30, 1957. Bricks are removed from barges, cement is mixed, the walls are completed. By the fall of 1959, the church has been erected. The interior is nearing completion. Children take part in the cleaning of the construction area. On June 29, 1960, the altar of the church of the Queen of Peace is finished. Then we see a towerless building and the stark caption: "In 1961 the church was taken away and transformed into a philharmonic hall." The last photographs are of the only Catholic church now available for the many believers. It is tiny and has no bell-tower.

In the first statement, the Catholics of Lithuania remind Brezhnev that they had mailed him two earlier appeals: the first one (undated) was signed by over 3000 Catholics, while the second one (March 6, 1979) bore 10,241 signatures. They express their trust that Brezhnev, as the author of the new Soviet Constitution and a "fighter for peace," will give speedy instructions that the church be returned to those who built it. This request is reiterated in the second statement, dated July 1, 1979.

Applicants, upon acceptance for life or endowment insurance benefits, are fully insured in the Alliance after delivery of a membership certificate to the member, during his lifetime and good health, and the payment of the first regular dues has been made and accepted at the home office of the Alliance.

Some of the participants in the Religious Aid exhibit in Cleveland. It was hosted by the Knights of Lithuania and in charge of Rev. C. Pugevičius. From left to right: B. V. August, E. Kuncaitis, kun. K. Pugevičius, U. Kuncaitienė, N. Kersnauskaitė, Rev. G. Kijauskas, SJ, and engineer E. Kersnauskas. Foto — V. Bacevičius

UNDERGROUND "ALMA MATER NO. 4 SCORES OPPRESSION

The 4th issue of the underground journal *Alma Mater* (October-December, 1979) is dedicated to the 400th anniversary of the Vilnius University (1579-1979). Various commemorative activities and the attempts of the authorities to play down and to control the celebration are listed. An article titled "The Fourth Partition" reprints Soviet and German documents from 1940 about the German sale to the USSR of a strip of Lithuania's territory, which had been alloted to Germany by the Molotov-Ribbentropp agreement. "Christmas in the Gulag," an excerpt from a longer memoir, describes the experiences of the Lithuanian deportees in 1942. Several house-searches and interrogations are recorded. Also included are numerous comments on cultural oppression in Lithuania, a short story and several poems. Excerpts and summaries follow.

A great victory for a small nation

1979 marked the 75th anniversary, "our great national victory," after tsarist Russia decided to end the Lithuanian press ban (which lasted from 1864 to 1904. Ed.) The authorities keep silent about this anniversary, because it is unpleasant for the "Russian occupying power, the heir of the tsarist empire... using the same means: terror, force and fraud . . ."

Material progress and national existence

Jonas Aukštaitis (pseud.) criticizes the **noveaux riches** mentality of a large segmen of the Lithuanian population, who have succumbed to creeping materialism and have forgotten spiritual values and burning national questions. "Our nation's hope is the young generation which does not tolerate lies . . ."

World Youth Congress and "Alma Mater": an exchange

Last July, the World Lithuanian Youth Congress in West Germany sent a message of greetings to the "Youth of enslaved Lithuania." The Congress also made public a letter of thanks to the publishers of *Alma Mater* for sending its greetings to the Congress. The exchange is published in *Alma Mater*. **Andrius Vientautas** (pseud.) discusses the World Youth Congress, about which they found out through "Foreign radios . . .". He emphasized the importance of the cooperation between young Lithuanians at home and abroad, because they have the same goal — "free Lithuania". He praises the Congress delegates for refusing contacts with a group of young communists from Lithuania who just "happened to be touring" West Germany at the time of the Congress.

The 400th anniversary of Vilnius University

J. Kalnaitis (pseud.) describes the various events organized in Lithuania last year to commemorate the 400th anniversary of the Vilnius University 1959-1979). He writes that a special Communist Party commission objected to the "excessive idealzation of the past" and to an "overemphasis of Lithuania's close ties with East-West Europe." Some "inconvenient" frescoes were painted over. The programs of events were printed in Russian only. The students' procession through the streets of Vilnius was strictly supervised by KGB and MVD units. The procession and the subsequent mass picnic became a demonstration of Lithuanian patriotic spirit, echoing with Lithuanian song and slogans. "How splendid and meaningful the commemoration would have been, if we could have had it in independent Lithuania."

"The Fourth Partition" — the Hitler-Stalin pact

Continuation of a study on the Molotov-Ribbentropp pact. Several German and Soviet documents, ranging from July 13, 1940, to January 10, 1941, about the sale of a strip of Lithuania's territory by Germany to the Soviet Union for 7,500,000 gold dollars, were published. Andrius Vientautis (pseud.) discusses the background of this transaction. The secret protocol attached to the Molotov-Ribbentropp pact had assigned this section of Lithuania to Germany. After the Soviet occupation of Lithuania on June 15, 1940, which Moscow described as a "re-creation of the Soviet occupation of Lithuania," the Soviet government was faced with a problem — how to retain the territory that would have to be given away to Germany. New negotiations were undertaken and Germany finally sold the strip of land to the USSR: "This is how two imperialist states sold and bought a sovereign state . . . Lithuania was merely an object of sale."

Vientautas expresses his surprise that 40 years after the Stalin-Hitler conspiracy, it has not been condemned and declared invalid in the United Nations and in other international forums. In the Soviet Union, the Molotov-Ribbentropp pact and its secret protocols have not been published and a mere mention of them is considered "anti-Soviet" propaganda, punishable by prison, concentration camp, or psychiatric hospital. Officially, the conspiracy does not exist.

Statements by U.S. presidents and senators on the American refusal to recognize the forcible incorporation of Lithuania into the Soviet Union are fine, Vientautas writes. But as long as these statements do not take the form of state notes or similar declarations, the Soviet Union is not very upset by them, especially since it knows that "soon it will be receiving appreciative nods again." Meanwhile, all over the world "Soviet representatives are making speeches about national liberation and the right of nations to self-determination, about the struggle for freedom . . ."

Why was Vladas Česiūnas kidnapped?

Kazimieras Tautgirdas (pseud.) discusses the "kidnapping" of the Lithuanian athlete **Vladas Česiūnas** by the KGB, (Česiūnas defected while visiting West Germany on August 18, 1979, and vanished on Sept. 13, 1979, to reappear in Vilnius. Ed.) Tautgirdas writes that Česiūnas has been seen entering the KGB building in Vilnius. He criticizes the West German authorities for being concerned more about not antagonizing the Soviet government than about Česiūnas' fate. In Tautgirdas' opinion, Česiūnas was kidnapped because he had told the correspondent of a Lithuanian language newspaper in Chicago about his plans to write a book exposing the sports' establisment in the USSR. These words "sealed his fate," because Moscow did not want such adverse publicity on the eve of the Moscow Olympics. Tautgirdas urges the West German government to honor "international law and its own international obligations" by taking "appropriate steps" for the return of Česiūnas. A protest action by world public opinion is also urged.

Underground periodicals: "Vytis" and "Perspektyvos"

The editors of *Alma Mater* welcome the new underground journal *Vytis (The Mounted Knight)*, the first issue of which appeared in June, 1979. They praise most of its content, but disagree with *Vytis'* criticism of another underground journal, *Perspektyvos (The Perspectives)*. The editors of *Vytis* have objected to the offer of *Perspektyvos* to serve as a "forum for various opinions" (including those of the so-called Lithuanian Communist Association for Secession from the USSR. Ed.) *Alma Mater*, meanwhile, approves the approach represented by *Perspektyvos*.

Searches and interrogations

Description of KGB searches of the apartment of **Vitalija Žvikaitė** and **Liucija Kulvietytė** and their interrogation in August, 1979. (Described in the *Chronicle of the Catholic Church in Lithuania*, No. 40, Sept. 19, 1979.) Also described is the search of **Virginija Vosyliūtė** in Vilnius, on August 6, 1979. One of the items confiscated by the KGB was the archives of **Mindaugas Tomonis**, a young Lithuanian writer and scientist, who died under mysterious circumstances on November 5, 1975. The apartment of **Irena Paukštytė**, graduate of Vilnius Conservatory, was searched on August 8-9. Both were interrogated.

Continued on Page 7

NEW MEMBERS

Abigail Sadauckas, Bryan McGraw and Robert McGraw, — Juveniles;
Teresa Kelesky, Frank S. Borasz and Catherine C. Gedman — Adults.
Enrolled by George Sadauckas, Secretary of Lodge 155.

Erica Lee, Kara Lenell Swagler and James Ed. Swagler, IV — Juveniles;
John S. Lopatto, III, Esq. — Adult.
Enrolled by John Dean Mack, member of Lodge 183

Robert Kopec, Joseph Liscosky and Dolores Liscosky — Adults.
Enrolled by Charles A. Liscosky, Executive Director

Anthony Yavorosky, Jr. — Adult.
Enrolled by Rosanne R. Walkavage, Secretary of Lodge 7.

Sara Elizabeth Zailskas — Juvenile.
Enrolled by Antanas Zailskas, Secretary of Lodge 49.

Frank Elmer Mockevicius — Adult.
Enrolled by Valerijonas Vitkus, Secretary of Lodge 103.

Lawrence Albert Lukosevicius — Juvenile.
Enrolled by Stasys Lukosevicius, Secretary of Lodge 134.

Lori Jean Bolsar — Juvenile.
Enrolled by Florence Stravinsky, member of Lodge 28.

Jonathan Makarewicz — Juvenile
Enrolled by Edward Kerrick, member of Lodge 28.

Christopher T. Harman — Juvenile.
Enrolled by Heather C. Mack, member of Lodge 183.

THE UNDERGROUND PERIODICALS IN SOVIET OCCUPIED LITHUANIA

Lithuania has the largest underground press per capita of all the nations behind the Iron Curtain. Some sixteen underground periodicals appear in Lithuania today, despite a relentless KGB warfare against them and draconic sentences meted out to the publishers, writers, printers and distributors. Neighboring Poland, for example, also noted for a flourishing unofficial press, boasts over thirty such periodicals — for a population about ten times as large as that of Lithuania.

Historical Precedents

The tradition of a free underground press in Lithuania is almost 200 years old and coincides vith the Russian occupation of the country at the end of the 18th century. Underground leaflets and secret appeals accompanied the revolts against Russian rule in 1831 and 1963-64. The ban imposed against the Lithuanian press during 1864-1904 fostered a dynamic underground publishing activity and the smuggling of Lithuanian books from neighboring East Prussia. Underground periodicals appeared during the German occupation of Lithuania at the time of World War I.

When Soviet armed aggression put an end to Lithuania's independence in 1940, the underground press immediately resumed its historical role with the appearance of *Laisvoji Lietuva* (Free Lithuania). During the following three years of German occupation (1941-1944), the underground press played a substantial part in the resolute resistance of the Lithuanian people. Some periodicals were printed secretly in legal printing shops. One appeal reached a circulation of 40,000 copies. Such periodicals as *Į Laisvę* (Towards Freedom), *Nepriklausoma Lietuva* (Independent Lithuania), and *Laisvės Kovotojas* (The Freedom Fighter) contributed importantly to the successful boycott of the Nazi attempt to establish a Lithuanian SS legion and to the general defiance of the Nazi war machine.

With the return of the Red Army into Lithuania in 1944, the underground press became an integral part of the Lithuanian guerilla movement against the foreign rule. A detailed history of the many periodicals is yet to be written. One of them, *Laisvės Varpas* (Freedom's Bell), published its issue No. 124 on November 1, 1947. The last known guerilla periodical was *Partizanas* (The Partisan), No. 6, July 20, 1951. The underground publishing activity declined but continued after the end of the guerilla war. Some periodicals were even published by Lithuanian deportees in Siberia.

The Underground Press Today

An impetus for the revival of the Lithuanian underground periodicals came with the new wave of repression in the late 1960's, which triggered a nation-wide resistance in Lithuania. The rise of the human rights movement in the Soviet Union was also a contributing factor.

Vladas Šakalys, a member of the Lithuanian patriotic movement who escaped to the West this summer, provided revealing information about the underground press. Asked how it survives in the face of savage reprisals, he emphasized the mass support it enjoys and the enthusiasm of its publishers and helpers. He said that the KGB might succeed in closing down some periodicals, especially the newer ones, but the main journals, such as *The Chronicle of the Catholic Church in Lithuania* (Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika), and *Aušra* (The Dawn) would prevail.

Only a part of the Lithuanian underground press reaches the West, Šakalys said. In addition to the periodicals, there are many other underground publications: memoirs, studies, memoranda, historical works, etc. The KGB is especially sensitive about historical subjects. As one KGB agent told Šakalys, history is an anti-Soviet discipline, because it teaches love of one's country and that, in turn, fosters resistance. Following is a survey of the main Lithuanian underground periodicals.

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika (The Chronicle of the Catholic Church in Lithuania)

This oldest and most authoritative continuing underground journal started publication on March 19, 1972. The last issue to reach the West was No. 46, dated December 25, 1980. The *Chronicle* is better known in the West than any other Lithuanian underground periodical. Patterned after Moscow's Russian-language *Chronicle of Current Events* (Khronika tekushchikh sobytyi), the Lithuanian *Chronicle* publishes detailed information on the violations of religious rights in Lithuania. It also includes brief reports on the persecution of religion in Moldavia, Belorussia, the Ukraine and other Soviet republics. The editors of the *Chronicle* take special care to check and confirm their data. As a result, the *Chronicle* has acquired a reputation on both sides of the Iron Curtain for its veracity and reliability.

Although primarily a religious journal, the *Chronicle* also includes information on the struggle for national and cultural rights. The recent issues contain a detailed survey of searches, interrogations and arrests in Lithuania. One of its permanent columns, "In the Soviet School", documents the persecution of religious and patriotic students. The KGB has waged several major campaigns to suppress the *Chronicle*. The most recent of these campaigns is in full swing at present. Nijolė Sadūnaitė, Ona Pranskūnaitė, Virgilijus Jaugelis, Povilas Petronis, Juozas Gražys had served time in the camps for their association with the *Chronicle*. Petras Plumpa and Vladas Lapienis are still imprisoned. Povilas Buzas, Anastazas Janulis, Genė Navickaitė, and Ona Vitkauskaitė have been sentenced recently.

Aušra (The Dawn)

Aušra is the organ of Lithuanian Catholic nationalists. Its first issue appeared in October, 1975. The journal sees itself as a successor to the 19th century *Aušra*, a monthly that played an important role in the Lithuanian "national awakening". *Aušra* repudiates violence and puts the emphasis on "spiritual values" and cultural progress in order to preserve the Lithuanian "national identity", which is threatened by the Soviet occupation. As under the tsarist rule, *Aušra* says, "the exsitence of the Lithuanian nation is again in danger . . . Lithuania is being spiritually undermined and physically destroyed" (No. 1, October, 1975).

One of the special concerns of *Aušra* is the distortion of Lithuania's history by the communist regime. The journal, therefore, wants "to show the Lithuanians their own past, to give a proper evaluation of the present, and to help them envision the Lithuania of the future".

Perspektyvos (Perspectives)

Perspektyvos started publication in 1978. Of the nineteen issues that have appeared by March, 1980 three were received in the West: Numbers 2, 9 and 11. Issue No. 2 consists of a Lithuanian-language version of Andrei Sakharov's book "My country and my world".

A liberal nationalist journal, *Perspektyvos* aims to be a forum for a broad exchange of divergent views. One of the contributors to the journal has been the Lithuanian Communist Association (for secession from the USSR), a group sympathetic to the Eurocommunist views. *Perspektyvos* shares the concern of the other underground journals about the russification and denationalization policies of the Soviet regime.

In a statement of purposes published in issue No. 1, the editors of *Perspektyvos* says that they will raise "the most topical problems of our daily life and will show the ways to their possible solution . . . The readers will be acquainted with the view of those who are persecuted or even jailed in the Soviet Union for their views and convictions. *Perspektyvos* wants to help to find the ways out of the present dead-end road to a renovation, based on the principles of a genuine democracy and of the international obligations".

Varpas (The Bell)

Like *Aušra*, the periodical *Varpas* takes its name from an antitsarist journal published from 1899 to 1906, at the time of the Lithuanian National Awakening, thereby stressing the continuity of Lithuania's "struggle for nationhood". The publishers of the first four short issues of *Varpas* in 1977 have introduced themselves as the Revolutionary Liberation Front of Lithuania, an organization which has not been mentioned by other Lithuanian underground journals. All four issues have been received in the West. They deal with Lithuanian anti-Nazi and anti-Soviet resistance (No. 1); the denuclearization of Lithuania (No. 2); an amnesty for political prisoners (No. 3); and with the struggle for self-determination (No. 4).

The subsequent two issues of *Varpas*, published in 1978 and 1979, are of an entirely different character, suggesting a change in editorship, and deal mainly with cultural matters. Some doubts have been expressed about their authenticity.

Pastogė (Shelter)

Both issues of *Pastogė*, published in 1978 and in July, 1979, have reached the West. A youth-oriented journal, *Pastogė* treats religious, philosophical, and literary subjects with a relatively high degree of sophistication. The editors describe their purpose as fostering unimpeded creativity as well as a religious and cultural revival. In its emphasis on youth and religious values, *Pastogė* is closely related to such Lithuanian underground journals as *Alma Mater* and *Ateitis* (The Future).

According to an editorial statement, *Pastogė* seeks to provide a shelter for those who wish to speak and to create "without restriction". To be a free artist means not only to challenge external censorship, but to win the inner battle agains "the most insidious enemy of the artist — internal censorship", which endangers the very core of culture and fosters "pseudo-creation" and "sterility and vice beneath its loud colors". The editors charge that for many years their generation has been hearing "nothing but lies or half-truths" from the cultural establishment of Lithuania. They refuse to have anything to do with compromise and juxtapose to the official culture their own "moral position".

Tiesos Kelias (The Road of Truth)

Fourteen issues of this religious journal have appeared by Janyary, 1980. According to the editors, the journal is designed to meet the professional needs of the clergy — to acquaint them with recent developments in philosophy and theology, to present news items on Catholics in the world, and to foster a dialogue among Lithuanian priests. *Tiesos Kelias* is envisaged as a continuation of a magazine of the same name, which was published in independent Lithuania.

Dievas ir Tėvynė (God and Country)

This religious journal was launched in 1976. Eleven issues have been published by the end of 1979, seven of which have reached the West. The editors see their purpose as defending religion in Lithuania and waging a "struggle against the occupying power with spiritual weapon". The journal focuses on anti-atheist polemics but also deals with political and national questions. Its tone has been criticized by the Lithuanian *Chronicle* as "too abusive".

Rūpintojėlis (The Sorrowing Christ)

None of the thirteen issues of this religious and cultural magazine, which was published as of March, 1980, has been received abroad.

Ateitis (The Future)

The journal bears the same name as a magazine published by the Catholic organization *Ateitis* in independent Lithuania and, subsequently, in the United States. Three issues of the journal have appeared by January 1, 1980; none has reached the West yet.

Alma Mater

This journal was dedicated to the 400th anniversary of the University of Vilnius. Four issues, 100 pages each, were published in 1979. They contain poems, short stories and articles on philosophy, religion and history; aimed at refuting typical Soviet distortions. In a closing word (No. 4) the editors say they are not sure if they will continue producing *Alma Mater*. Several recent arrestees, including Vytautas Skuodis and Povilas Pečeliūnas, have been linked with Alma Mater.

Laisvės Šauklys (The Herald of Freedom)

The KGB extinguished this nationalist periodical at the end of 1977. It was launched in 1976, but none of its eight issues was received in the West. Some of its contents was published in *Aušrelė* (The Gentle Dawn), a special publication issued on February 16, 1978, to commemorate the defunct *Laisvės Šauklys*. According to *Aušra* (No. 11, 1978), the communist authorities claimed that issue No. 4 of *Laisvės Šauklys* was dug out by securyty agents in the garden of Antanas Terleckas, who was sentenced last fall for a term in the labor camps.

Vytis (The Mounted Knight)

Five issues of *Vytis* were published since the summer of 1977. The issue with the name of Vladas Šakalys as editor-in-chief, was reproduced in the United States by the World Lithuanian Community.

Tautos Kelias (The Path of a Nation)

The first issue of this journal was published in April, 1980. It has not yet reached the West. The Lithuanian *Chronicle* (No. 43, June 13, 1980) quotes the editors of the new journal:

"The ranks of those who are struggling and sacrificing themselves to keep alive the nation's determination to recover its liberty is constantly increasing. This growing movement has prompted the appearance of *Tautos Kelias* . . . It wishes to support those compatriots who are waging an uneven struggle and to replace those who were forces to retreat from the battlefield . . . The occupation government is not forever, the hour of liberation shall come, and Lithuania will be free and independent again."

Lietuvos Balsas (The Voice of Lithuania)

Recent periodical; no copies received abroad.

Šalin Vergija! (Away with Slavery!)

The KGB is said to have a special dislike of this journal, which has not yet reached the West.

Lietuvių Archyvas (The Lithuanian Archives)

This extensive collection of documents has been appearing periodically for many years. Vladas Šakalys (see the introductory remarks) has read the fourth volume, which is typewritten and some 300 pages long. He describes it as a compendium of memoirs and eyewitness statements by Lithuanians who were deported to the Far North in the 1940's. Volume Four "documents the suffering and death of Lithuanian deportees in the northern islands of the Lena river. Full names are given. It is impossible to overestimate the significance of these testimonies of the tragic events," Šakalys relates. He has also heard of the other volumes.

Sources of Information on the Lithuanian Underground Press

Excerpts and summaries of the Lithuanian underground periodicals and other unofficial publications are available in the monthly ELTA Bulletin, 1611 Connecticut Ave., N.W., (Suite 2), Washington, D.C., 20009, U.S.A. English language translations of the *Chronicle of the Catholic Church in Lithuania* are published by the Lithuanian Roman Catholic Priests' League of America, 351 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Extensive analyses of the Lithuanian unofficial journals and other important Lithuanian topics are to be found in the weekly Radio Liberty Research Bulletin, 1 Englischer Garten, 8 Munich, West Germany. Excerpts and comments regularly appear in the magazine *Religion in Communist Lands*, Keston College, Heathfield Road, Chislehurst, Kent, England. The English language versions of the Russian *Chronicle of Current Events*, published by Amnesty International in London and by the Khronika Press in New York, also contains much useful information on the Lithuanian underground press. A detailed discussion of the subject can be found in Thomas Remeikis' *Opposition to Soviet Rule of Lithuania*, Chicago, Institute of Lithuanbian Studies Press, 1980.

The Capital's obelisc — in the form of a needle. It is a memorial to the first president of the US George Washington. It was unvailed on February 21, 1885.

An offer to join the

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

Everyone is saving some money for the future. Most of us depend on the local branches of major banks and savings associations to keep our hard earned money and to pay us an adequate rate of interest. But is the interest on our savings adequate and does it keep up with the rate of inflation?

We have a better solution for your money problems — become a member of a Credit Union,

A LITHUANIAN CREDIT UNION!

This is what we have to offer for you:

1. 7% INTEREST on regular "day of deposit to day of withdrawal" passbook savings accounts. (That's 1.5% better than what you get in a bank).

2. 12% INTEREST on Credit Union Share Certificates that are especially attractive to small depositors.

You can obtain Share Certificates for as little as $500 or $1000 or in larger sums (in $500 units) for 3 months, 6 months or longer periods of time. The annual yield is in excess of 12%. (Isn't that better than the 5.5% for Savings Banks accounts?)

3. HIGHEST INTEREST ON MONEY MARKET CERTIFICATES. These Savings Certificates are issued for $10,000 deposits and pay not a penny less than the bank issued Certificates.

4. ALL DEPOSITS ARE INSURED UP TO $100,000 by National Credit Union Administration. Your money is just as safe here as in any bank.

5. CONVENIENT LOANS to all members at the lowest possible interest rates. You can borrow money to buy a new car, to repair your home or for any other worthwhile project. Credit Union is always here to help you.

6. FINANCIAL ADVICE, for you and for your family — free of charge service for all Credit Union members.

The KASA Lithuanian Credit Union in little more than a year has reached one and a half million dollars in deposits!

Through advertising, donations and services it helps the Lithuanian community and it's individual members.

You should be one of us and you are welcome to join us.

Come in, write or phone to KASA LITHUANIAN CREDIT UNION, 86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 441-6799.

For your convenience our offices are open every working day from 9 AM till 9 in the evening. Fridays till 6 PM and Saturdays till 5 PM.

WE HOPE TO SEE YOU SOON!

Tauras Club of Luzerne County held its 48th Annual Installation of Officers Dinner-Dance recently at Madey's Restaurant, Alden. Leonard J. Pallis, Plymouth, served as chairman. Seated from left: Paul Skiptunas, vice-president; Mrs. Skiptunas, William J. Bonsavage, president; Mrs. Bonsavage, Leonard J. Pallis, recording secretary, and John W. Timalonis, financial secretary. Standing: Frank Nadwodney and Leo T. Petrowski Sr., directors; Joseph Sukaloski, treasurer; Michael A. Sendrick, director. Seventy-five members and guests were in attendance. The Tauras Club was chartered Jan. 8, 1933, and the charter presently is open for membership.

UNDERGROUND "ALMA MATER"

Continued From Page 5

Progress reports on Russification

Alma Mater lists examples of "intensive Russification" in Lithuania. A conference of translators of Lithuanian literature on September 12-13, 1979, in Vilnius, was held in . . . Russian. In many Lithuanian railway stations information is posted in Russian only. Following the all-Union conference in Tashkent on the intensification of the teaching of the Russian language in the non-Russian republics (May, 1979), the Lithuanian Ministry of Education had to report daily to Moscow on what they had accomplished on that matter. Bi-lingual inscriptions in the barbershops and similar service establishment in Vilnius are being replaced by Russian ones. The Russian sales personnel in Vilnius is becoming increasingly arrogant and refusing to speak Lithuanian. "Is it not time that such Russifiers receive an appropriate rebuke?" *Alma Mater* asks.

Who publishes "Alma Mater?"

According to the "notorious" J. Baužys, doctoral candidate in philosophy, *Alma Mater* is published by "three reactionary professors," he said during his lecture in the Trade Union Chamber in Vilnius. The problem, he said, was that these "reactionary professors" got in touch with the "reactionary Catholic clergy," who smuggled out the underground journal to the West. Now foreign radios are broadcasting articles from this periodical.

Editorial Statement

The purpose of the four issues of *Alma Mater*, each 100 pages long, was to symbolize the 400th anniversary of Vilnius University. The editors admit that the literary contributions might have been of higher quality, but remind that professional writers, who want to continue being published officialy, "are afraid to collaborate with us, in order to avoid the government's suspicions and the possibility that their style might be recognized." Thanks is expressed to the foreign radio, which enables thousands of individuals to read *Alma Mater* and make it popular throughout Lithuania. Special gratitude is given to the "gray heroes", who "risked their freedom, sacrificed all their free hours and their health" to multiply *Alma Mater* "under great stress." The editors are not sure that they will continue their activity, but they believe that a publication of this kind is "truly necessary."

LITHUANIAN GROUP TO MONITOR THE HELSINKI ACCORDS

Document No. 23

TO: Presidium Chairman of the USSR Supreme Soviet L.I. Brezhnev

COPIES TO: 1. Presidium Chairman of the Lithuanian SSR Supreme Soviet, A. Barkauskas

2. Amnesty International

3. Editors of "Pergale"

Thirty-five world governments freely assumed responsibilities of high moral value in the field of human rights with the signing of the Helsinki Final Act. It states that, "the participating States will respect human rights and fundamental freedoms, including the freedom of thought, conscience, religion or belief, for all without distinction as to race, sex, language or religion.

. . . In the field of human rights and fundamental freedoms the participating States will act in conformity with the purposes and principles of the Charter of the United Nations and with the Universal Declaration of Human Rights. They will also fulfill their obligation as set forth in the international declarations and agreements in this field, including **inter alia** the International Covenants on Human Rights, by which they may be bound."

Nevertheless, the facts indicate that the Soviet Union does not always comply to the letter and spirit of the aforementioned International Covenant on Human Rights and the adopted obligations to human rights in general.

The USSR Supreme Soviet ratified the International Covenant in 1975 and it has since achieved juridical status in the Soviet Union.

Lithuanian Helsinki Group members and lecturer of hydrogeology and geological engineering at the State University of Vilnius, docent Vytautas Skuodis, son of Petras, residing in Vilnius, at Vandentiekio g. 44-4, was arrested on January 9, 1981. Utilizing Art. 50 of the USSR Constitution, which, among others, guarantees freedoms of speech and press, and Art. 52 of the USSR Constitution, which guarantees the right to profess religion or conduct atheistic propaganda, he presented his beliefs accordingly in his book, "Spiritual Genocide in Lithuania."

It is true that on November 24, 1979 and January 9, 1980, during a search, security agents discovered a few issues of samizdat in his apartment (defenders of the Constitution recognize freedom of press only for "their own kind"), for example: *Aušra (The Dawn)* Nos. 12 and 18, *Perspektyvos (Perspectives)* Nos. 5, 13, 17 and *Pastoge (The Shelter)* No. 1, *Rupintojelis (The Suffering Christ)* No. 6 and various scientific-philosophical literature published abroad, two typewriters (Lithuanian and Russian-language) and many other publications.

His right to possess all that is confirmed by Art. 46 of the USSR Constitution, which states that "Soviet citizens have the right to utilize cultural accomplishments . ."

Finally, the right to hold and share opinions with other people is guaranteed by the International Covenant on Civil and Political Rights ratified by the USSR Supreme Soviet in 1975. Though all of V. Skuodis' actions were on legal ground, he was charged with anti-Soviet activity.

Docent V. Skuodis was also rudely slandered (clearly, under KGB pressure, for such a policy of persecution is practiced with all citizens refusing to offend mankind.) Though order No. 863, the University of Vilnius, in the name of the rector, charged that V. Skuodis would be dismissed from his position "as of December 31, 1979 under the Labor Code of the Lithuanian SSR Art. 287-3". Art. 287-3 of the 1978 Labor Code states, "when the laborer's amoral behavior is no longer compatible with the education process of this type of occupation."

Average citizens, acquaintances of V. Skuodis, his students, co-workers nor anyone else can attest to one instance of amoral behavior.

V. Skuodis himself opposed this explanation for his dismissal. For this reason, he wrote the following on the copy of the order received: "The order was shown to me on January 4, 1980. I read it. However, I protest this king of "order", because it violates Soviet labor rights."

And one must recognize not only that. It also violated the "Convention concerning Discrimination in Respect of Employment and Occupation", adopted by the forty-second session of the International Labour Organization on June 25, 1958, which entered into force on June 15, 1962. (Correct date: June 15, 1960 — Trans. note.)

The first article of the aforementioned Convention states that the term "discrimination" includes all cases in which employment or equal opportunity in occupation is impaired on the basis of political opinion, religion, national extraction or social origin, etc.

Docent V. Skuodis was in reality dismissed from work on the basis of his political and religious beliefs. He was therefore discriminated, and along with that, had criminal offenses committed against him.

As we see, public defamation and discrimination against this especially honorable person, outstanding promoter of culture and talented scientist, V. Skuodis, was the basis for dismissing him from his duties; while the violation, in bad faith, of the USSR Constitution and of international obligations on the part of highly placed public servants provided the "right" to initiate against him a campaign of spiritual genocide; it was the pretext for taking away even those crumbs of real freedom, within the parameters of which he worked for the common good, and it was the basis for putting him behind bars.

We strongly protest the violation of the USSR Constitution and binding international agreements on human rights.

We demand that Vytautas Skuodis be released from his place of confinement, that he be satisfactorily compensated for the moral and material harm inflicted upon his person and that those responsible for consciously violating justice and humaneness be held legally liable for their actions.

LITHUANIAN GROUP TO MONITOR THE HELSINKI ACCORDS

1. Lukauskaitė-Poškienė, Ona — writer
2. Laurinavičius, Bronius — priest
3. Jurevičius, Mečislovas — laborer
4. Statkevičius, Algirdas — physician

January 1980

Translated by: LITHUANIAN INFORMATION CENTER

ST. PETERSBURG, FLORIDA

Another February 16th of commemorating Lithuania's reestablishment of Lithuanian Independence Day, saw our flag being raised at City Halls with their Mayors and speakers and viewers presiding in St. Petersburg, St. Petersburg Beach, Pasadena, Gulfport, Pinellas Park, and in front of Spiffs (an International House) and yet no real independence has been declared in our native country of Lietuva!

However, it certainly is not for the lack of enthusiasm and effort on the part of most Lithuanians, as determination and work, trying to accomplish the great task of making some progress in freeing Lietuva goes on daily, and maybe one day, all these flags, speeches and all our voices will be raised in thanksgiving, both here in the United States and Lithuania too, for FREE LITHUANIA!!

St. Casimir's Day

Our K of L Council No. 147 celebrated our patron Saint's day, with a Mass offered at Holy Name Church, Gulfport, for all our members, with Fr. J. Gasiūnas, our spiritual advisor, Mons. J. Balkūnas and Fr. K. Butkus, OFM officiating. The K of L flag was carried in by our Vice President, Dr. J. Petrikas and Presidents of Romo Kalantos Šaulių Kuopa and Šaulių Palangos Kuopa. Mr. Gaudonis and Mr. Kalpokas graciously accepted our invitation to have their flags displayed also. Immediately following were the eleven members about to become third degree recipients, carrying lighted wax candles, donated by Victoria Kleiva.

At the altar the new third degree members, namely: Fr. J. Gasiūnas, Victoria Jacobson, Victoria Kleiva, Kazys Kleiva, Alex Kraujelis, Violet Kraujelis, Teresė Lutkienė, A. Paleckis, J. Valauskas, H. Vilnis, K. Vilnis, were sworn in by A. Mažeika, our President, after which he presented each one with their earned medals.

After the Mass our dinner took place at our St. Petersburg Lithuanian Club, in a private room, with about 70 of our members attending. Master of ceremonies was Kazys Kleiva, who in his usual efficient manner, conducted the proceedings. The prayer was said by Fr. J. Gasiūnas, and all enjoyed a delicious meal, prepared by the club's "gaspadinės."

All twenty-eight new second degree and twelve first degree receivers took the K of L oath at this dinner. We are quite proud of our large number that were given degrees at this time, fifty-one!! The festivities ended with the K of L Hymn and Mons. J. Balkūnas reciting a prayer.

Correction

In a previous issue it was mentioned that our lifetime member, J. Valauskas, donated $2000 to ALKA, with more to follow. The donation now has grown to $5000 and it should have been said that this money is going toward the establishment of our K of L Archives at the ALKA Museum in Putnamm, Conn., where we will be able to store the official and historical documents of the K of L. Our thanks to Mr. Valauskas from Council No. 147.

H. Vilnis

OBITUARIES

Michael Malusis

Michael Malusis, 65, of Edwardsville Apartments, Edwardsville, died suddently Sunday, March 29, in the morning at his home.

Born in Edwardsville, Sept. 2, 1915, son of the late John and Ann Balchun Malusis he had formerly been employed at the Woodward Colliery of the Glen Alden Corporation and was also an employee of Vic-Mar's Restaurant, Edwardsville, retiring 10 years ago. He was a member of St. Mary's Lithuanian Church, Kingston.

Surviving are sisters, Mrs. Ann Sobers, Hollywood, Fla.; Mrs. Mary Davlida, Edwardsville.

Buried March 31 with a Mass of Christian Burial in St. Mary's Church. Interment in St. Mary's Cemetery, Hanover Township.

Mrs. Mary Mislin

Mrs. Mary Mislin, 116 First St., Exeter, died April 10 in Pittston Hospital followint an illness.

Born in Franklin, Wash., she resided in Exeter most of her life. She was a daughter of the late Anthony and Eva Visnauckas. She was a member of St. John the Baptist Church, Pittston.

Surviving are daughters Mrs. Joseph Kleback, Exeter; Mrs. James Woll, Baltimore, Md.; son George, Exeter; eight grandchildren.

Buried April 13 with a Mass of Christian Burial in St. John the Baptist Church, Pittston. Interment in the parish cemetery, Exeter.

Life insurance benefit plans of the Lithuanian Catholic Alliance are most modern for adults and juveniles with additional benefits available, such as, Double Infemnity, Waiver of Premium, Double Protection, and Payor Benefit. The certificates or policies are based on authorized Actural Tables containing Cash, Paid-up Insurance, and Surrender Value Options approved by insurance departments.

The pupils from Philadelphia's Vincas Krėvė Lithuanian school, under the direction of Aušra Bagdonavičiūtė, performing the "Flag March" at the commemoration of Lithuania's independence in Philadelphia. Foto — Aušra Bagdonavičiūtė

WYOMING KLONIO ŽINIOS

THE PEOPLE OF LITHUANIA NEED OUR PRAYERS AND SACRIFICES

As we are well aware, Poland's nationwide strikes are receiving the attention of most nations of the world. To prevent the people of Lithuania — a close neighbor of Poland — from learning the facts, increased precautions are used by the police. More homes are searched, frequent arrests are made, and the spread of news via radio is hampered. Newspapers from Poland are intercepted, letters are thoroughly censored and, at times, not delivered.

Regardless of their strongest desires to do so, the people of Lithuania are not free to follow Poland's example. Their political conditions are not the same. Poland is a Soviet Satellite, her Communists are Polish patriots working for Poland's welfare. On the other hand, Lithuania is a Captive State: her Communists are Russia's puppets, fulfilling the wishes of "mother Russia". This in itself makes a great difference.

Left to right: Rev. Leo P. Cummings, STL, Villa chaplain, Dorothy Banos of Pittston, Margaret Mary Felissimo of Moscow.

But this is only the beginning. Poland has almost ten times as many people, her population reaches 30 million. Lithuania has but 3.5 million. Poland's factories and various industries are manned by Poles who work for the progress of Poland. Lithuania's work areas have many Russians whose main interests are not explicitly in Lithuania's welfare.

Furthermore, Poland's army numbers 250,000 men who are ready to defend their country, while Lithuania's soldiers are sent abroad to fill Soviet ranks in Afghanistan and elsewhere. Hundreds of her able youths are sacrificed for Soviet interests.

At present in Warsaw are foreign correspondents and news media from the world's more powerful nations. In Vilnius there is no one to interview the people to learn the truth of their subjugation or to extend a helping hand to hasten their freedom.

It is only through the courageous efforts of a few people that the *Chronicles of the Catholic Church in Lithuania* made its appearance nine years ago to inform the Lithuanians of the persecutions and sufferings of the faithful throughout the country, and to encourage them to remain faithful to their convictions. It serves as a source of inspiration and hope for thousands of people discriminated against for their faith.

Soon the *Chronicles* began to reach the free world at irregular intervals and serves as a medium for information concerning the plight of a people struggling against overwhelming odds to defend their religious beliefs and to regain their basic human rights. Nijolė Sadūnaitė, a religious Sister who has served 3 years of exile after completing 3 years in a Communist Labor Camp, had written:

"What I need most from all of you is your prayers and sacrifices. I will be most grateful if you remember me in your prayers. May the good Father of us all reward you a thousand times."

In response to this need the residents and guests of St. Mary's Villa joined thousands of people all over the world in prayer for this Baltic nation and for the survival of the faith among the people. The Villa Chaplain, Rev. Leo Cummings, STL, officiated at the Liturgy in which special prayers were offered for Lithuania's freedom. Dorothy Banos of Pittston and Margaret Mary Felicissimo of Moscow, dressed in Lithuanian national garb, participated in the Offertory Procession.

The Chronicle of the Catholic Church in Lithuania pleads with Christians all over the world," We ask our brethren abroad to extend more love and more concern to assist us, especially to the Church living in catacomb conditions in Lithuania." Surely no true Christian can ignore the heartfelt plea of a suppressed people!

KNIGHTS OF LITHUANIA CONVENTION IN SCRANTON

The 68th National Convention of the Knights of Lithuania will be held this August 19 to 23 at the University of Scranton co-hosted by Councils 46-Forest City, 74-Scranton and 143-Pittston.

The Knights of Lithuania adhere to Catholic philosophy and precepts. It is a nationwide organization that aims to keep alive among its members an appreciation of the Lithuanian language, customs and culture. The convention is the highest Knights of Lithuania tribunal. Members throughout the United States will convene at the University of Scranton to celebrate the 68th anniversary of the organization. Our pledge of "loyalty to country and reverence of ancestry" urges our members to practise responsible American citizenship and more zealous practice of the Catholic faith. The annual conventions inspire continuation of these high ideals.

Eva Kazokas is general chairman: assisted by co-chairmen Casimir Yanish, Scranton, Ann Challan, Pittston and Charles Cyzauskas, Forest City. Edward Tamosaitis is treasurer and Ruth Yanish is secretary. Betty Hanas is publicity chairman.

Such an enormous undertaking requires not only physical but financial support. A souvenir program book, which will serve as a guide to the convention, is being prepared. Program book space and rate information forms along with registration information have been mailed to all members.

Tentative convention plans call for a pre-convention golf tournament, a tour of the city and shopping. On Thursday August 20, Opening Mass will be celebrated in St. Ignatius Chapel at Noon, followed by a luncheon at the University. Mass will be celebrated daily at noon in the chapel. After busy morning and afternoon business sessions evenings are for social events. On Thursday August 20 Pittston Council will host "Cultural Night". Benediction at St. Casimir's Church, Pittston will be followed by a cultural display and program. Refreshments will be served. On Friday August 21, "Fun Night" will be held at the University hosted by Forest City Council. They are planning an evening full of music, games and surprises with plenty of refreshments. The Convention Banquet will be Saturday, August 22. The closing Mass will be celebrated in St. Joseph's Church, North Scranton on Sunday August 23 at 10:30 A.M. Lithuanian-born Bishop, Most Rev. Vincent Brizgys, Chicago, Illinois will be the main celebrant. The Holy Mass will be sung in Lithuanian by the combined choirs of Scranton, Pittston and Forest City.

LCA MEMBER'S DEATHS

Mrs. Marė Razgaitis (Mary Ann Razgaitis) — Lodge 13 — 1911 Letitia Ave., Baltimore, Md., Died: February 27, 1981. Buried: March 2, 1981 Holy Redeemer Cemetery, Baltimore, Md.

Anna Usauskienė (Anna Usauskas) — Lodge 15 — 2911 — 102nd Ave., Trowbridge Twp., Allegen, Mich. 49010. Died: March 12, 1981. Buried: March 16, 1981 St. Casimir's Lithuanian Cemetery, Chicago, Ill.

Michael Malusis — Lodge 209 — 612 Main St., Edwardsville, Pa. 18704. Died: March 29, 1981. Buried: March 31, 1981 St. Mary's Cemetery, Hanover Twp., Pa.

Mrs. Domicelė Kondrat — Lodge 103 — 55 Pheasant Dr., Rochester, N.Y., 14606. Died: April 3, 1981. Buried: April 6, 1981 Holy Sepulchre Cemetery, Rochester, N.Y.

William Switlavich

EYE BANK COMMENDS SWITLAVICH

William Switlavich, chairman of the Wilkes-Barre Lions Club Eye Bank, White Cane Day chairman and Glaucome screening project chairman, has been commended for his work with the club.

The club cited Switlavich for his efforts in making the sightless confident there will be a day when blindness will be conquered.

Switlavich, who has been instrumental in securing eye donations, has urged area residents to continue their generosity.

"I urge people to donate their eyes so that the greatest camera in the world, the eyes, may be open again for the unfortunate blind," said Switlavich.

Persons interested in donating their eyes may contact Switlavich at 26 Fall St., Ashley.

DR. BRONIS KASLAS, OWNER OF EASTER ART SHOW

Dozens of decorated Easter eggs and religious paintings were on display at the city's Gallery of Arts, in Pittston.

The gallery, which is located on 281 N. Main St. across the street from the YMCA, is open on weekends throughout the year.

The one-room gallery is owned by Dr. Bronis J. Kaslas, a retired Wilkes College history professor who resides at Susquehanna Avenue, Wyoming.

Dr. Kaslas has on display his own egg collection and religious art, as well as other collections by local and national artists.

The eggs range from small familiar ones to a giant black egg of an African emu bird. Some are decorated by as many as 2,000 jewels, and others simply by caryon. Some designs are carved, others are painted and others glued.

His collection includes replicas of the famous Faberge-type ostrich eggs. He said the original eggs were made by Faberge for Russian royal families who used them as jewelery boxes and traded them as collector's items.

His collection also includes eggs decorated by carving, the oldest method of decoration.

"The art of decorating eggs started in China thousands of years ago," Dr. Kaslas said. "The Chinese held the egg as the symbol of life, because life begins from an egg."

"They also admired the egg for its perfect shape," he added.

With the spread of Christianity, egg decorating moved to Europe and eventually to the United States.

Dr. Bronis J. Kaslas

Egg decorated exhibits are now common in this country. But Dr. Kaslas said the most spectacular and elaborate exibit is one held every year in Sochary, N.J., where gardens display hundreds of eggs of all sizes and decorative paterns.

Eggs are only the most colorful items on display at the gallery.

Also on display are valuable antique religious books like a New Testament in Russian published in 1855 and an original, book, "Collection of Hymns." The book was published in 1521 and is autographed by its author, John Wesley, the founder of the Methodist Church.

Also on display are paintings of various sizes arranged chronologically according to their subject which reflects the birth, life, death and resurrection of Jesus.

All but Dr. Kaslas collections are for sale who said if he sold his art he would have nothing left to display. Also, selling his art would defeat the purpose of opening his gallery four years ago.

"I love art," he said, "I began collecting about 30 years ago. My collection expanded to such an extent I decided it was time to open a gallery."

But Dr. Kaslas is only a part-time gallery director. He is a full-time historian on Eastern Europe history, where he goes to research from time to time. He just published a book in French.

Dr. Kaslas was born in Lithuania and attended colleges in Germany and France, where he earned a Ph.D. In 1946 he came to the United States as a press correspondentent with the United Nations.

Later he became a teacher and in 1961 an American citizen.

"Garse" galima įsigyti šias knygas
(Lietuvių ir anglų kalbomis)

Lithuanian Cookery, paruošė Izabelė Sinkevičiūtė. 316 puslapių, didelio formato. Kaina $8.00

Amerikos Lietuvių Taryba, parašė Leonardas Šimutis. Kaina 3.00

Lietuvių — Anglų Kalbų Žodynas, paruošė B. Piesarskis ir B. Svecevičius. 512 psl., apie 27,000 žodžių. Kaina $8.00

Anglų — Lietuvių Kalbų Žodynas, paruošė V. Baravykas. Apie 30,000 žodžių ir posakių Kaina $8.00

Lietuvių kalbos vadovas (Introduction to Modern Lithuanian) Paruošė kalbininkai Leonardas Dambriūnas, Antanas Klimas ir William R. Schmalsteig. Kaina $10.00

Popular Lithuanian Recipes, lietuviškų valgių mėgėjams Juzės Daužvardienės anglų kalba paruošta knyga. Kaina $4.00

Vytautas The Great, kan J.B. Končiaus angliškai parašyta istorinė knyga. Kaina $2.00

Lithuanian Self-Taught, M. Variakojytės - Inkenienės paruoštas rankvedis, prisilaikant Marlborough's sistemos. Kaina $3.50

Vidudienio Sodai, Bernardo Brazdžionio eilėraščiai. Už šį poezijos rinkinį autorius laimėjo 1958-59 metų kultūros žurnalo "Aidų" literatūros premiją. Viršelio aplanką piešė dail Telesforas Valius. Kaina $4.00

Amerikos Lietuvių Vardynas, Jungtinių Amerikos Valstybių žinomesnių lietuvių biografinės žinios, su prof. Kazio Pakšto įvadu. 240 psl., kietais viršeliais. Kaina $4.00

The Forty Years of Darkness, by Juozas Vaišnora, translated by Joseph Boley. Supression of the Lithuanian Press and how it was regained. Price ... $2.00

Lithuanians in America, Dr. Antanas Kučas; translated by Joseph Boley $6.00

The Brothers Domeika, a novel,Liudas Dovydėnas; translated by Milton Stark $6.00

Day of Shame, the truth about the murderous happenings aboard the Cutter Vigilant, during the Russian-American confrontation at Martha's Vineyard. The tragedy of Simas Kudirka, by Algis Rukšėnas $9.00

Teismas Biržely, dokumentuotai aprašoma Nijolės Sadūnaitės teismas ir kaltinimas. Parašė Jurgis Gliauda. Kaina $2.00

Simas (The story of Seaman Simas Kudirka), by Jurgis Gliauda. Translated from Lithuanian by Kęstutis Čižiūnas and J. Žemkalnis $5.00

"Garso" Administracija
P.O. Box 32 (71-73 So. Washington Str.) Wilkes-Barre, Pa. 18703